

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Ceza Hukukunun Temel İlkeleri ve Uygulama Alanı

SAYIŞTAY 2006

Suçluların geri verilmesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Suçluların geri verilmesi sadece mahkûmları değil, sanıkları da ilgilendirir.
- B) Suçluların Geri Verilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi hangi suçlardan dolayı geri verme işleminin yapılacağı konusunda sayma sistemini benimsemiştir.
- C) Avrupa Sözleşmesi vatandaşın geri verilmeyeceğini hükme bağladığı için, hiçbir devlet aksi bir uygulama yapıp vatandaşını iade edemez.
- D) Belçika Şartı siyasi suçluların iade edilemeyeceklerini öngörür.
- E) Suçluların geri verilmesi ile sınır dışı etme kurumları, nitelikleri itibarıyla aynıdır.

ÇÖZÜM

TCK'nın 18. maddesine göre, yabancı ülkede suç işlediği iddia edilen ve Türkiye'de bulunan kişiler talep eden ülkeye geri verilebilir. Bu kişi şüpheli, sanık ve hükümlü olabilir. Ancak, geri verme talebine esas teşkil eden fiil, aşağıdaki yer alan nitelikte ise geri verme talebi kabul edilmez:

- 1) Türk kanunlarına göre suç değilse.
- 2) Düşünce suçu veya siyasi ya da askeri suç niteliğinde ise.
- 3) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmişse.
- 4) Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç ise.
- 5) Zamanaşımına veya affa uğramış ise.

Yabancı ülkede suç işleyip Türkiye'ye sığınan Türk vatandaşı geri verilemez. Ancak istisnai olarak Uluslararası Ceza Divanı'na taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler gereğince vatandaş suç sebebiyle yabancı ülkeye geri verilebilir. Geri verme sırasında önemli olan suçun işlendiği andaki değil geri verme anındaki vatandaşlıktır.

Belçika kuralı, Devlet başkanı ve ailesine karşı işlenen suikast suçları siyasi suç sayılmaz ve iade edilir.

CEVAP: A

ZİRAAT BANKASI 2007

Ceza kanunlarının zaman bakımından uygulanmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilmez.
- B) Yeni kanunun lehe olan hükümleri geçmişe yürür.
- C) Lehe olan kanun saptanırken, yeni ve eski kanunun lehe olan hükümleri birlikte uygulanamaz.
- D) Süreli kanunlar, bu kanunlar yürürlükten kalktıktan sonra işlenmiş olan suçlara da uygulanır.
- E) Süreli kanun yürürlükten kalksa da yürürlükte olduğu sırada işlenmiş suçlarda yargılamaya devam edilir ve hüküm verilir.

ÇÖZÜM

Fiil işlendikten sonra yürürlüğe giren ve failin lehine olan ceza kanunu geçmişe uygulanır. Cezayı kaldıran veya hafifleten yeni ceza kanunu, işlenen suç ister yargılama aşamasında olsun, ister infaz aşamasında olsun, fail hakkında uygulanır.

Geçici veya süreli kanunlar, yürürlükte bulundukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanmaya devam ederler. Ancak yürürlükten kalktıktan sonra işlenen suçlar hakkında uygulanmaz.

Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir. Karma uygulama yasaktır.

CEVAP: D

KİK 2009

Türk Ceza Kanunu'na göre, ceza kanunlarının yer yönünden uygulanmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye'de işlenen fiiller bakımından Türk kanunları uygulanır.
- B) Fiilde neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi hâlinde suç Türkiye'de işlenmiş sayılır.
- C) Fiilde neticenin yabancı ülkede gerçekleşmesi hâlinde suç yabancı ülkede işlenmiş sayılır ve Türk kanunları uygulanmaz.
- D) Fiilin kısmen ya da tamamen Türkiye'de işlenmesi hâlinde suç Türkiye'de işlenmiş sayılır.
- E) Fiilin kısmen yabancı ülkede, kısmen Türkiye'de işlenmesi hâlinde Türk kanunları uygulanır.

ÇÖZÜM

Ceza Kanunu ülkede işlenen bütün suçlara uygulanır. Türk Ceza Kanunu kural olarak ülkesellik ilkesini kabul etmiştir (TCK m.8). Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Hareketin kısmen veya tamamen Türkiye'de gerçekleşmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır.

CEVAP: C

KPSS 2009

Kanunilik ilkesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Suç ve cezanın sadece kanunla yaratılmasını amaçlar.
- B) Yürütmenin keyfiliğini önlemeyi amaçlar.
- C) Yargının keyfiliğini önlemeyi amaçlar.
- D) Yasamanın keyfiliğini önlemeyi amaçlar.
- E) Suç ve ceza yaratan normlar yönünden kıyas işlemini yasaklamayı amaçlar.

ÇÖZÜM

Kanunilik ilkesini düzenleyen TCK'nın 2. maddesine göre "(1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Ceza Hukukunun Temel İlkeleri ve Uygulama Alanı

ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz". Kanunilik ilkesi yargının keyfiliğini önlemeyi amaçlar. Çünkü bu ilkeye göre hakim sadece kanunu uygulamakla görevlidir. Bir fiil sosyal tehlikeli olsa bile, ceza kanununda suç olarak düzenlenmemiş ise hakim ceza veremez. Bir fiil sosyal tehlikeli olmasa bile, ceza kanununda suç olarak düzenlenmiş ise hakim cezaya hükmetmek durumundadır. Kanunilik ilkesi yürütmenin keyfiliğini önlemeyi de amaçlar. Çünkü suç ve ceza sadece kanunla konulabilir, idarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

Ancak kanunilik ilkesi yasamanın keyfiliğini önlemeyi amaçlamaz. Çünkü kanun koyma yetkisi yasamada bulunmaktadır ve yasama tarafından her zaman kanunla suç ve ceza konulabilir.

CEVAP: D

MHUY 2010

Bir suç işlediği ileri sürülen milletvekili ile ilgili aşağıdaki işlemlerden hangisi yapılabilir?

- A) Sorgulama
- B) Yargılama
- C) Delil toplama
- D) Yakalama
- E) Tutuklama

ÇÖZÜM

Seçimden önce veya sonra suç işlediği öne sürülen milletvekili, meclis kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Bunun dışında kalan işlemler yapılabilir.

CEVAP: C

İDARİ 2010

Türkiye’de işlediği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilen kimsenin Türkiye’de yeniden yargılanması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Türkiye’de yeniden yargılanmaz.
- B) Yabancı ülkede beraat etmişse yargılanır.
- C) Cezasını yabancı ülkede çekmemişse yargılanır.
- D) Türkiye’de yeniden yargılanır.
- E) Adalet Bakanının izniyle yargılanır.

ÇÖZÜM

Türkiye’de işlediği suçtan dolayı yabancı ülkede hakkında hüküm verilmiş olan kimse, Türkiye’de yeniden yargılanır.

Türkiye’de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Hareketin kısmen veya tamamen Türkiye’de gerçekleşmesi

veya neticenin Türkiye’de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye’de işlenmiş sayılır. Suç;

- 1) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında,
- 2) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla,
- 3) Türk deniz ve hava savaş araçlarında veya bu araçlarla,
- 4) Türkiye’nin kıt’a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı, işlendiğinde Türkiye’de işlenmiş sayılır.

CEVAP: D

İDARİ 2010

Türk Ceza Kanunu’na göre, aşağıdakilerden hangisi geri vermede fiile ilişkin şartlardan biri değildir?

- A) Fiilin Türk kanunlarına göre suç teşkil etmesi
- B) Fiilin Türkiye’nin yargılama yetkisine girmemesi
- C) Fiilin zaman aşımına uğramamış olması
- D) Fiilin affa uğramamış olması
- E) Fiilin kasten işlenmiş olması

ÇÖZÜM

TCK’nın 18. maddesine göre, yabancı ülkede suç işlediği iddia edilen ve Türkiye’de bulunan kişiler talep eden ülkeye geri verilebilir. Bu kişi şüpheli, sanık ve hükümlü olabilir. Ancak, geri verme talebine esas teşkil eden fiil, aşağıdaki yer alan nitelikte ise geri verme talebi kabul edilmez:

- 1) Türk kanunlarına göre suç değilse.
- 2) Düşünce suçu veya siyasi ya da askeri suç niteliğinde ise.
- 3) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmişse.
- 4) Türkiye’nin yargılama yetkisine giren bir suç ise.
- 5) Zamanaşımına veya affa uğramış ise.

CEVAP: E

İDARİ 2010

Aşağıdakilerden hangisi suçta ve cezada kanunilik ilkesinin sonuçlarından biri değildir?

- A) Kanunun açık olması
- B) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaması
- C) Örf ve âdetle suç ve ceza konulamaması
- D) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yoluna başvurulamaması
- E) Bir fiilin, davranış normlarını ihlal etmesinin o fiilin suç sayılması için yeterli olması

ÇÖZÜM

TCK’nın 2/1. maddesine göre, "Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz".

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Ceza Hukukunun Temel İlkeleri ve Uygulama Alanı

namaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz”.

- Ceza kanunu açık, net, anlaşılabilir olmalıdır.

- İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. Yönetmelik, tüzük ve olağan kanun hükmünde kararname ile suç ve ceza konulamaz. Ancak, istisnai olarak olağanüstü kanun hükmünde kararname ile suç ve ceza konulabilir.

- Suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz.

- Örf ve adet ile suç ve ceza konulamaz veya kaldırılamaz.

- Failin aleyhine olan ceza kanunu geçmişe uygulanmaz.

CEVAP: E

KPSS 2011

Türk Ceza Kanunu’na göre, suçta ve cezada kanunilik ilkesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kanunilik ilkesi, kanunun açıkça suç saymadığı bir fiilden dolayı kişilerin cezalandırılmasını engeller.

B) Kanunilik ilkesi, örf ve adete göre suç ihdas etmeye ve ceza vermeye engeldir.

C) Kanunilik ilkesi, kanun hükmünde kararname ile suç ve ceza içeren hükümler konulmasına engeldir.

D) Kanunilik ilkesi, kişinin tehlikelilik hâli göz önünde bulundurularak hükmedilen güvenlik tedbirleri bakımından geçerli değildir.

E) Kanunilik ilkesi, suç ve ceza içeren hükümlerin kıyasa yol açacak şekilde geniş yorumlanmasına engeldir.

ÇÖZÜM

Suçta ve cezada kanunilik ilkesini düzenleyen TCK’nın 2. maddesine göre; “1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz”. Görüldüğü gibi kanunilik ilkesi sadece cezalar bakımından değil, güvenlik tedbirleri bakımından da kabul edilmiştir.

CEVAP: D

İDARİ 2011

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye’ye karşı açılan davalarda savunma yapmak üzere görevlendirilen Fransız vatandaşı avukat A, başvurusunun avukatının maddi menfaat önerisi üzerine gerekli savunmayı yapmaz ve Türkiye başvurusu tazminat ödemeye mahkûm olur. A, işlediği fiilden dolayı Fransa’da yargılanır ve 3 yıl hapis cezasına çarptırılır.

A’nın işlediği suçtan dolayı Türkiye’de yargılanıp yargılanamayacağı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) A, hakkında yabancı ülkede hüküm verildiği için artık Türkiye’de yargılanamaz.

B) A, hakkında hüküm verilmiş olsa bile Türkiye’de resen yeniden yargılanır.

C) A, ancak Adalet Bakanının talebi üzerine Türkiye’de yeniden yargılanır.

D) A, Fransız Adalet Bakanlığının izni hâlinde Türkiye’de yeniden yargılanır.

E) A, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin izin vermesi hâlinde Türkiye’de yeniden yargılanır.

ÇÖZÜM

Bir yabancı, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı en az bir yıl hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede Türkiye’nin zararına işlediği ve kendisi Türkiye’de bulunduğu takdirde, Türk kanunlarına göre cezalandırılır. Hakkında yargılama yapılması talebe bağlı değildir.

CEVAP: B

KPSS 2012

Haksızlık teşkil eden fiili işlemesi dolayısıyla kişi hakkında yapılan kınama yargısından ibaret olan ve failin cezalandırılmasını sağlayan ceza hukuku ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kanunsuz suç ve ceza olmaz

B) Ceza sorumluluğunun şahsiliği

C) Kusurluluk

D) Kıyas yasağı

E) Şüphenin sanığın aleyhine yorumlanması

ÇÖZÜM

Kusur, haksızlık teşkil eden fiili gerçekleştiren şahsın bu fiili gerçekleştirmesi nedeniyle kınanması gerektiği konusundaki yargıyı ifade etmektedir. Bu nedenle, haksızlık teşkil eden fiili işlemesi dolayısıyla kişi hakkında yapılan kınama yargısından ibaret olan ve failin cezalandırılmasını sağlayan ceza hukuku ilkesine, “kusurluluk ilkesi” denir.

CEVAP: C

KPSS 2012

5237 sayılı TCK’ye göre, bir suç nedeniyle kişinin yabancı ülkeye geri verilmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Geri vermeye, kişinin bulunduğu yer ağır ceza mahkemesi karar verir.

B) Ağır ceza mahkemesi geri verme talebinin kabul edilebilir olduğuna karar verse de bu kararın yerine getirilip getirilmemesi, Bakanlar Kurulunun takdirine bağlıdır.

C) Geri verme hâlinde, kişi ancak geri verme kararına dayanak teşkil eden suçlardan dolayı yargılanabilir.

D) Türk vatandaşlarına karşı işlenen suçlar bakımından da geri verme talebi kabul edilebilir.

E) Geri verilmesi istenen kişi hakkında koruma tedbirlerine başvurulmasına, Türkiye’nin taraf olduğu ilgili uluslararası sözleşme hükümlerine göre karar verilebilir.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Ceza Hukukunun Temel İlkeleri ve Uygulama Alanı

ÇÖZÜM

TCK'nın 18/1. maddesine göre, "Yabancı bir ülkede işlenen veya işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle hakkında ceza kovuşturması başlatılan veya mahkûmiyet kararı verilmiş olan bir yabancı, talep üzerine, kovuşturmanın yapılabilmesi veya hükmedilen cezanın infazı amacıyla geri verilebilir. Ancak, geri verme talebine esas teşkil eden fiil;

- a) Türk kanunlarına göre suç değilse,
 - b) Düşünce suçu veya siyasî ya da askerî suç niteliğinde ise,
 - c) Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmişse,
 - d) Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç ise,
 - e) Zamanaşımına veya affa uğramış ise,
- Geri verme talebi kabul edilmez".

CEVAP: D

İDARİ 2012

Türk vatandaşı T, Almanya'da bulunduğu sırada aralarında çıkan tartışma neticesinde Alman vatandaşı olan patronu P'yi öldürür. Hakkında verilen mahkûmiyet kararının infazından sonra T, Türkiye'ye yerleşir.

Bu olaya göre, aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) T'nin Türkiye'de yargılanabilmesi için P'nin yakınlarının veya Alman hükûmetinin şikâyeti gereklidir.
- B) Almanya'da T'nin hükümlülükte geçirmiş olduğu süre, aynı suçtan dolayı Türkiye'de verilecek cezadan mahsup edilir.
- C) T hakkında Almanya'da hüküm verilmiş ve infaz edilmiş olduğu için Türkiye'de aynı suçtan dolayı tekrar yargılama yapılamaz.
- D) T, Türkiye'de verilen mahkûmiyet kararının infazı için Almanya'ya iade edilebilir.
- E) T'nin Türkiye'de yargılanabilmesi Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

ÇÖZÜM

Yabancı bir ülkede suç işlemiş ve Türkiye'de bulunan bir Türk vatandaşı, işlediği suç Türk kanunlarına göre aşağı sınırı bir yıldan az hapis cezasını gerektirmemesi halinde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması ve Türkiye'de kovuşturulabilirliğin bulunması koşulu ile Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

T hakkında Almanya'da hüküm verilmiş ve infaz edilmiş olduğu için Türkiye'de aynı suçtan dolayı tekrar yargılama yapılmaz.

CEVAP: C

İDARİ 2012

Güvenlik tedbirlerinin zaman bakımından uygulanmasında geçerli olan ilke, ----- ilkesinin doğal bir sonucu olarak ----- ilkesidir.

Yukarıdaki cümlede boşluklara gelebilecek en uygun kelimeler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) kanunilik – geçmişe yürümezlik
- B) geçmişe yürümezlik – derhâl uygulama
- C) kanunilik – derhâl uygulama
- D) derhâl uygulama – geçmişe yürürlük
- E) geçmişe yürümezlik – kanunilik

ÇÖZÜM

5237 sayılı kanunla kanunsuz suç ve ceza olmaz ilkesi kapsamında, kanunda öngörülmedikçe güvenlik tedbirleri uygulanamaz ve yine kanunda öngörülmedikçe güvenlik tedbirlerine hükmolunamaz düzenlemesi getirilmiştir.

Güvenlik tedbirlerinin zaman bakımından uygulanmasında geçerli olan ilke, **kanunilik** ilkesinin doğal bir sonucu olarak **geçmişe yürümezlik** ilkesidir.

CEVAP: A

KPSS 2013

- I. Kanunilik ilkesi hem ceza hem de güvenlik tedbirleri için geçerlidir.
- II. İdarenin düzenleyici işlemleri ile ceza konulamamasına karşılık hangi fiilin suç oluşturacağına ilişkin, kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleri ile de doldurulabilir.
- III. Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz.
- IV. İşlendiği zaman yürürlükte olan kanuna göre suç sayılan ancak daha sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç olmaktan çıkarılan fiilden dolayı verilen cezanın infaz edilmemesi failin talebine bağlıdır.

Suçta ve cezada kanunilik prensibi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

ÇÖZÜM

Kanunsuz suç ve ceza olmaz, kanunsuz güvenlik tedbirleri uygulanamaz. Bu ilkenin en temel anlamı, ceza hukukunun tek kaynağının kanun olmasıdır.

İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz.

Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz.

Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun derhal uygulanır ve infaz olunur. Failin talebine bakılmaz

CEVAP: B

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

SUÇUN UNSURLARI

KPSS 2006

Kast ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Kasti sorumluluk istisnai bir sorumluluktur.
- B) Kast için fiilin bilinmesi yeterlidir.
- C) Olası (muhtemel) kast cezaı ağırlaştıran bir nedendir.
- D) Kast için sadece hareketin bilinip istenmesinin yeterli olduğu suç tipleri vardır.
- E) Özel kast suçun kurucu unsuru değil, sadece suça etki eden nedendir.

ÇÖZÜM

Kast değil, taksir istisnai bir sorumluluktur. Çünkü taksir kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır. Kast ise böyle değildir; suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır. Kast için fiilin bilinmesi yeterli değildir, istenmesi de gerekir. Olası kast, kasıtlı suçlarda cezaı hafifletici nedendir. Özel kast suçun kurucu unsurudur. Örneğin hırsızlık suçu özel kastla işlenen bir suçtur. Çünkü failin “yarar sağlamak amacıyla” malı almış olması gerekir. Yarar sağlama amacı yoksa hırsızlık suçu oluşmaz. Neticeli suçlarda kast için hem hareketin, hem de neticenin bilinmesi ve istenmesi gerekir. Ancak hakaret suçu gibi sırf hareket suçlarında netice bulunmadığından, hareketin bilinmesi ve istenmesi kast için yeterlidir.

CEVAP: D

KPSS 2007

Aşağıdaki suçlardan hangisi taksirle de işlenebilir?

- A) Yaralama suçu.
- B) Tehdit suçu.
- C) Hırsızlık suçu.
- D) Cinsel saldırı suçu.
- E) Zimmet.

ÇÖZÜM

Taksir istisnai bir sorumluluktur. Taksir, kanunda açıkça belirtilen hallerde cezalandırılır. TCK, yaralamanın hem kasıtlı, hem de taksirli şeklini cezalandırmaktadır.

CEVAP: A

KPSS 2007

(A) ve (B) birbirinden habersiz bir şekilde öldürmek için (C)'ye zehir verirler. Her birinin verdiği zehir öldürücü miktarda değildir. Ancak ikisinin verdiği zehir (C)'nin ölümüne neden olur.

Buna göre, (A) ve (B)'nin cezai sorumluluklarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Sonucu nedeniyle ağırlaşan yaralama suçundan sorumludurlar.
- B) Kasten insan öldürme suçundan sorumludurlar.
- C) İnsan öldürmeye teşebbüs suçundan sorumludurlar.
- D) Taksirle insan öldürme suçundan sorumludurlar.
- E) Olası kastla insan öldürme suçundan sorumludurlar.

ÇÖZÜM

Olayda (A) ve (B) birbirinden habersiz bir şekilde hareket ettikleri için, aralarında bir anlaşma veya iştirak iradesi bulunmamaktadır. Bu yüzden ikisi hakkında iştirak hükümleri uygulanamaz. Bu durumda (A) veya (B) diğerinin hareketinden sorumlu olmaz. Yani ikisini de kasten öldürme suçundan sorumlu tutmak mümkün değildir. İkisinin de verdiği zehir öldürmeye yetersiz olduğu için (A) ve (B) öldürmeye teşebbüsten sorumlu olur.

CEVAP: C

KPSS 2008

(A), (B)'ye 20 metreden başındaki elmayı vurabileceğini söyler ve bunun üzerine iddialaşır. (B), başına bir elma koyar. (A), ateş eder, mermi (B)'nin başına isabet eder ve (B) ağır şekilde yaralanır.

Buna göre, (A)'nın sorumluluğuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Kasıtlı insan yaralamadan sorumludur.
- B) Basit taksirli insan yaralamadan sorumludur.
- C) Olası kast ile insan yaralamadan sorumludur.
- D) Öngörülü taksirle insan yaralamadan sorumludur.
- E) (B)'nin rızası olduğu için sorumlu değildir.

ÇÖZÜM

(A), hareketi yaparken merminin (B)'ye isabet edebileceğini öngörmüştür. Ancak ustalığına güvenerek (B)'yi vurmayacağına da inanmıştır. Kişinin neticeyi öngörmesi ve gerçekleşmeyeceği inancıyla hareket etmesi durumunda öngörülü (bilinçli) taksir söz konusu olur. (B)'nin bu fiile rıza göstermesi (A)'nın sorumluluğunu etkilemez. Çünkü yaşam hakkı veya vücut bütünlüğü üzerinde kişinin mutlak surette tasarruf etme hakkı yoktur.

CEVAP: D

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, kastla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kasta dayalı sorumluluk istisnai bir sorumluluktur.
- B) Kastın unsurları bilme ve istemedir.
- C) Sırf davranış suçlarında davranışın bilinip istenmesi yeterlidir.
- D) Sonuçlu suçlarda sonucun istenmediği durumda kasttan söz edilemez.
- E) Suçun olası kast ile işlenmiş olması hâlinde cezada indirim yapılır.

ÇÖZÜM

Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Yani failin fiili bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesi halinde kasttan söz edilir. Kural olarak suçun oluş-

CEZA HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

SUÇUN UNSURLARI

ması kastın varlığına bağlıdır. Dolayısıyla kast değil taksir istisnai bir sorumluluktur.

Kasıtlı suçlarda olası kast genel cezayı hafifletici nedendir. (TCK m.21/2).

CEVAP: A

KPSS 2009

Kastla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kastın kurucu unsurları, bilme ve istemdir.
- B) Kastın, suçu oluşturan davranışın icrası anında var olması yeterlidir.
- C) Olası kast halinde ceza artırılır.
- D) Bazı suçlar yönünden genel kasttan başka özel kast da aranır.
- E) Kast, hareketin yapılmasından sonra da ortaya çıkabilir.

ÇÖZÜM

Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir (TCK m.21/1). Kastın, suçu oluşturan davranışın icrası anında var olması yeterlidir. Örneğin fail öldürmek amacıyla ateş edip yaraladığı mağduru pişman olarak hastaneye kaldırır, ancak mağdur hastanede kurtarılamayarak ölür. Bu örnekte fail başlangıçta bulunan kastı nedeniyle kasten öldürmeden cezalandırılır. Ancak kast, hareketin yapılmasından sonra da ortaya çıkabilir. Örneğin fail gece vakti otomobiliyle yanlışlıkla bir yayaya çarparak onu ağır bir şekilde yaralar. Daha sonra yaralanan yayanın hızla kan kaybettiğini görmesine rağmen, bu durumu umursamaz ve olay yerinden kaçar. Yayanın zamanında hastaneye kaldırılmadığı için öldüğü anlaşılar. Bu örnekte fail başta taksirli ise de sonradan ortaya çıkan kastı nedeniyle (ihmalî davranışla işlenen) kasten öldürmeden cezalandırılır. Bazı suçlar yönünden genel kasttan başka özel kast da aranır. Örneğin hırsızlık suçu böyledir. Hırsızlık suçunda failin malı bilerek ve isteyerek almasının yanında, “yarar sağlamak maksadıyla” hareket etmiş olması da gerekir. Olası kast halinde ceza artırılmaz. Tam tersine olası kast halinde, kasıtlı suçun cezası indirilerek verilir. Olası kast genel cezayı hafifletici nedendir.

CEVAP: C

KPSS 2009

- I. Suçun oluşması için kural olarak failin taksirli olması aranır.
- II. Öngörülü taksirde netice fail tarafından öngörülmüştür.
- III. Öngörülü taksirde ceza artırılır.
- IV. Taksirli fiiller ancak kanunda açıkça belirtilen hallerde cezalandırılır.
- V. Neticesi sebebiyle ağırlaşan suçlarda failin netice yönünden en azından taksirli hareket etmesi gerekir.

Taksirle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II, IV ve V
- E) II, III, IV ve V

ÇÖZÜM

Suçun oluşması için kural olarak failin taksirli olması değil kasıtlı olması aranır. Çünkü taksir istisnai bir sorumluluk şeklidir. Taksirle işlenen fiiller, sadece kanunun açıkça belirttiği hallerde cezalandırılır (TCK m.22/1). Örneğin hırsızlık, mala zarar verme, rüşvet gibi suçlar sadece kasten işlenebilir, taksirle işlenemez. Basit (bilinçsiz) taksirde netice fail tarafından öngörülmüş ve istenmez. Öngörülü (bilinçli) taksirde ise netice fail tarafından öngörülür, fakat istenmez. Öngörülü (bilinçli) taksirde taksirli suçun cezası artırılarak verilir. Yani öngörülü (bilinçli) taksir genel cezayı ağırlaştırıcı nedendir. Bir fiilin, kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi halinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir (TCK m.23/1). Çünkü kusursuz suç ve ceza olmaz.

CEVAP: E

KPSS 2010

Türk Ceza Kanunu’na göre, taksirle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Taksirli fiiller, kanunun belirttiği hâllerde cezalandırılır.
- B) Taksirle işlenen suçlardan dolayı verilecek ceza, zararın ağırlığına göre belirlenir.
- C) Neticesi sebebiyle ağırlaşan suçlarda failin cezalandırılması için ağır netice bakımından en azından taksirli hareket etmesi gerekir.
- D) Bilinçli (öngörülü) taksir cezası ağırlaştırıcı bir nedendir.
- E) Taksir, neticenin öngörülemeyerek gerçekleştirilmesidir.

ÇÖZÜM

Taksirli fiiller, kanunun belirttiği hallerde cezalandırılır (TCK m.22/1). Yani suçlarda asıl kusurluluk şekli kast olup, taksir ise istisnai bir sorumluluk şeklidir. Örneğin mala zarar verme sadece kasten işlenebilir, çünkü taksirli şekli kanunda düzenlenmemiştir. Bir fiilin, kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi halinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir (TCK m.23/1). Çünkü kusursuz suç ve ceza olmaz. Kişinin öngördüğü neticeyi istemesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır ve bilinçli taksirde taksirli suçun cezası taksirli suçun cezası artırılarak verilir. Yani bilinçli (öngörülü) taksir cezası ağırlaştırıcı bir nedendir. Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir (TCK m.22/1). Yani normal (bilinçsiz) taksir neticenin öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir. Taksirle işlenen suçtan dolayı verilecek olan ceza failin kusuruna göre belirlenir (TCK m.22/4) (zararın ağırlığına göre değil).

CEVAP: B

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

SUÇUN UNSURLARI

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2010

Suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesine ne denir?

- A) Tasarlama
- B) Kast
- C) Taksir
- D) Teşebbüs
- E) İştirak

ÇÖZÜM

Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Yani failin fiili bilerek ve isteyerek gerçekleştirilmesi halinde kasttan söz edilir. Kural olarak suçun oluşması kastın varlığına bağlıdır.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2010

Polisin kovaladığı hırsız A, aracını ileride barikat kuran polis memurlarından birinin üzerine sürerek çarpmış ve polis memurunun ölmesine neden olmuştur.

Buna göre, A'nın fiili işleyiş şekliyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Tasarlama
- B) Bilinçsiz taksir
- C) Olası kast
- D) Bilinçli taksir
- E) Doğrudan kast

ÇÖZÜM

Failin fiili bilerek ve isteyerek yapması halinde doğrudan kasttan söz edilir. Failin neticeyi öngörmüş olması ve doğrudan istememekle birlikte neticeyi göze alması halinde ise olası kasttan söz edilir.

Somut olayda hırsız A, polis barikatını görmesine rağmen polis memurlarından birinin üzerine sürmek suretiyle sonucu öngörmüş ve istemiştir. Öngörülen sonucun kaçınılmaz olması halinde olası kast değil, doğrudan kast söz konusudur.

CEVAP: E

İDARİ HAKİMLİK 2010

Türk Ceza Kanunu'nda açıkça düzenlenmemiş olan kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedensellik bağı
- B) Suça iştirak
- C) Suça teşebbüs
- D) Suçların içtimai
- E) Ceza sorumluluğunun şahsiliği, kast ve taksir

ÇÖZÜM

TCK'da m.37 vd. Suça iştirak, m.35 Suça teşebbüs, m.42 vd. Suçların içtimai, m.20 Ceza sorumluluğunun şahsiliği, m.21 kast, m.22 taksir düzenleme altına alınmıştır. Nedensellik bağı kanunda düzenlenmemiştir.

CEVAP: A

İDARİ HAKİMLİK 2010

Kamyon şoförü A, Karadeniz Sahil Yolunda hız sınırlarının üstünde seyrederken, lastiklerinden birinin patlaması sonucunda uçuruma yuvarlanmış ve yanında oturan yardımcısı Y'nin yaralanmasına neden olmuştur.

Buna göre, A'nın sorumluluğuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Zorunluluk hâli sebebiyle kusursuzdur, cezalandırılmaz.
- B) Cebir ve şiddet sebebiyle kusursuzdur, cezalandırılmaz.
- C) Olası kastından sorumlu tutulur.
- D) Kasten yaralamadan sorumlu tutulur.
- E) Taksirle yaralamadan sorumlu tutulur.

ÇÖZÜM

Taksir dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla suçun neticesinin istenmeyerek gerçekleştirilmesidir (TCK m.22/2). İstenmeyen neticenin fail tarafından öngörülmemiş olması halinde bilinçsiz (basit) taksirden, öngörülmesi halinde ise bilinçli (öngörülü) taksirden söz edilir.

Somut olayda kamyon şoförünün hız sınırlarının üzerinde seyretmesi dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık olarak değerlendirilip, taksirle yaralamadan sorumlu tutulur.

CEVAP: E

KPSS 2011

Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın neticenin meydana geldiği hâlde ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Kişi bu fiili kasten işlemiştir.
- B) Kişi bu fiili bilinçsiz taksirle işlemiştir.
- C) Kişi bu fiili olası kasta işlemiştir.
- D) Kişi bu fiili bilinçli taksirle işlemiştir.
- E) Kişi bu fiili kast taksir kombinasyonu çerçevesinde işlemiştir.

ÇÖZÜM

TCK'nın 22/3. maddesine göre; "Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi hâlinde bilinçli taksir vardır; bu hâlde taksirli suça ilişkin ceza artırılır".

Örneğin sirk gösterisinde partnerinin kafasında bulunan elmaya bıçak saplama gösterisini gerçekleştiren kişinin attığı bıçak, elmaya değil de partnerine isabet ederse, bilinçli taksirle öldürme suçu oluşur. Bilinçli taksirde fail neticeyi öngörmekte, fakat onun gerçekleşmeyeceği inancıyla hareket etmektedir.

CEVAP: D

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

SUÇUN UNSURLARI

İDARİ HAKİMLİK 2012

Karlı havada aracına zincir takmadan yola çıkan servis şoförü Ş, aracın yolda kayması üzerine kontrolünü kaybeder ve yol kenarındaki demir korkuluklara çarparak durur. Araçta bulunan öğrencilerden üçü çeşitli yerlerinden yaralanır. Ş daha önce de defalarca bu tür havalarda araç kullandığını fakat bu kazanın niçin olduğunu anlayamadığını polise söyler.

Ş'nin öğrencileri yaralaması şeklindeki haksızlığın işleniş ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Bilinçsiz taksirle sorumludur.
- B) Bilinçli taksirle sorumludur.
- C) Olası kastla sorumludur.
- D) Doğrudan kastla sorumludur.
- E) Ş, meydana gelen kazadan sorumlu tutulamaz.

ÇÖZÜM

TCK'nın 22/3. maddesine göre; "Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi hâlinde bilinçli taksir vardır; bu hâlde taksirli suça ilişkin ceza artırılır". Bilinçli taksirde fail neticeyi öngörmekte, fakat onun gerçekleşmeyeceği inancıyla hareket etmektedir.

Şöför Ş için, karlı havada zincir takmaması halinde aracın kayabileceği ve kaza yapabileceği öngörülebilir bir sonuçtur. Bunu öngörebilmesine rağmen sonucu istememekte, sonucun gerçekleşebileceğine inanmamaktadır.

Şöför Ş. Bilinçli (öngörülü) taksirle sorumludur.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2012

A, B ve C تنها bir mahalde duvar üzerine koydukları bir tenekeye tabanca ile sırasıyla ateş etmekte ve kimin daha iyi nişancı olduğunu belirlemeye çalışmaktadırlar. Otuz ele yakın ateş eden bu şahısların atışlarından birisi, 300 m ilerideki tarlasında fidan dikmekte olan çiftçi R'ye isabet ederek ölümüne sebebiyet verir. Ancak R'ye, kimin atışının isabet ettiği belirlenemez.

Bu olaya göre A, B ve C'nin ceza sorumluluğu bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) A, B ve C fiil üzerinde müşterek hâkimiyet kurdukları için R'yi kasten öldürmekten sorumludurlar.
- B) A, B ve C'den hangisinin R'yi öldürdüğü belirlenemediği için, her üçü de ancak R'yi öldürmeye teşebbüsten sorumlu tutulabilirler.
- C) A, B ve C'nin R'yi öldürmeye yönelik kastları olmadığı için her üçü de R'yi taksirle öldürmekten dolayı müşterek fail olarak sorumlu tutulurlar.
- D) A, B ve C neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama sonucu öldürmeden (TCK m. 87/4) sorumlu tutulurlar. Zira ölüm neticesi bakımından en azından taksirleri vardır.
- E) A, B ve C'nin R'yi öldürme kastları yoktur ancak R'yi taksirle öldürmüşlerdir. Fakat kimin fiilinin R'nin ölümüne sebebiyet verdiği belirlenemediğinden şüpheden sanık yararlanır kuralı gereğince R'nin ölümünden hiçbirinin ceza sorumluluğu yoktur.

ÇÖZÜM

A, B ve C'nin fiilleri sonucu ortaya çıkan neticede kast yoktur.

A, B ve C'nin fiilleri sonucu ortaya çıkan netice dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla oluşmuştur ve taksir sorumluluğu doğuracaktır.

Taksirle sorumlu tutulabilmeleri için ise bu sonucun kimin fiili neticesinde ortaya çıktığının tespit edilmesi ve ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi gereği o kişiye ceza verilmesi gerekir.

Kesin delillerle kimin yaptığının tespit edilememesi durumunda ise şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereği ceza verilemeyecektir.

CEVAP: E

İDARİ HAKİMLİK 2012

Aşağıdakilerden hangisi, ceza hukuku bakımından hareket sayılmaz?

- A) İhmalî hareketler
- B) Tam bir şuur kaybı hâlinde icra edilen hareketler
- C) Seçimlik hareketler
- D) Tehdit altında yapılan hareketler
- E) Düşünce açıklamalarını yansıtan hareketler

ÇÖZÜM

Ceza Hukuku açısından hareket sayılmayan davranışlar:

-Tam bir şuur kaybı halinde yapılan hareketler

-Karşı koyulamayan bir kuvvetin etkisi ile yapılan hareketler. Karşı koyulamayan doğa olayları gibi.

-Psikolojik bir etkenin etkisi ve iradeden bağımsız yapılan hareketler. Kramp, tik gibi.

CEVAP: B

CEZA HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

KPSS 2006

Meşru savunmada haksız saldırı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Sadece hayata yönelik olmalıdır.
- B) Sadece hayata ve vücut bütünlüğüne yönelik olmalıdır.
- C) Sadece hayata, vücut bütünlüğüne ve ırza yönelik olmalıdır.
- D) Sadece kişilik haklarına yönelik olmalıdır.
- E) Her türlü hakka yönelik olabilir.

ÇÖZÜM

Yeni TCK'ya göre, meşru savunmada haksız saldırı, bir hakka yönelik olmalıdır. Örneğin malvarlığı haklarına yönelik saldırılara karşı da meşru savunma mümkündür. Kısacası her türlü hakka yönelik haksız saldırı karşısında meşru savunma mümkündür.

CEVAP: E

KİK 2006

Türk Ceza Kanunu'na göre ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Hukuka aykırı emir hiçbir surette yerine getirilemez.
- B) Hayvan saldırılarına karşı meşru savunma mümkündür.
- C) Üçüncü kişiye ait bir hakka yönelik ağır ve muhakkak tehlikeye karşı zorunluluk hali kabul edilmemiştir.
- D) Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde sınırın taksirli şekilde aşılması halinde, fiilin taksirli şekli de cezalandırılıyorsa fail işlenen fiilin taksirli şeklinden cezalandırılır; ancak cezası kanunda belirtilen oranda indirilir.
- E) İsnat yeteneği olmayanların haksız saldırılarına karşı meşru savunma mümkün değildir.

ÇÖZÜM

Konusu suç oluşturan emir hiçbir surette yerine getirilemez. Buna karşılık hukuka aykırı emir bazı durumlarda yerine getirilebilir. Eğer hukuka aykırı emir, emri veren kişi tarafından yazı ile yenilenmişse emri alan memur bunu yerine getirir. Bu tür hukuka aykırı, ancak bağlayıcı olan emirlerin yerine getirilmemesinden yerine getiren sorumlu olmaz; emri veren sorumlu olur.

Meşru savunmada saldırının bir insandan kaynaklanması gerekir. Hayvan saldırılarına karşı meşru savunma değil zorunluluk hali mümkündür.

Yeni TCK'da üçüncü kişi lehine hem meşru savunma, hem de zorunluluk hali kabul edilmiştir.

Meşru savunmada saldırganın isnat edilebilir veya cezalandırılabilir olması gerekmez. Dolayısıyla isnat yeteneği olmayan akıl hastalarının veya küçüklerin saldırılarına karşı da meşru savunma mümkündür.

Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde (hukuka uygunluk nedenlerinde) sınırın taksirle aşılması halinde suçun taksirli

şeklinden ceza verilir ve ceza indirilir. Ancak suçun taksirli şekli kanunda düzenlenmemiş ise ceza verilmez. Başka bir ifadeyle, ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde sınırın taksirli şekilde aşılması halinde, fiilin taksirli şekli de cezalandırılıyorsa fail işlenen fiilin taksirli şeklinden cezalandırılır; ancak cezası kanunda belirtilen oranda indirilir.

CEVAP: D

SAYIŞTAY 2006

Meşru savunmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Saldırıda kullanılan araçla, savunmada kullanılan araç benzer olmalıdır.
- B) Saldırının cinsel bütünlüğe karşı olması savunmayı haklı kılmaz.
- C) Savunmada sınırın aşılması halinde fail hiçbir durumda ceza almaz.
- D) Saldırıyla alakası olmayan üçüncü bir kişiye zarar verilmektedir.
- E) İsnat yeteneği olmayan akıl hastası ve küçüklerin saldırılarına karşı da savunma yapmak mümkündür.

ÇÖZÜM

Meşru savunmada saldırı ve savunmada kullanılan araçların aynı veya benzer olması şart değildir. Örneğin bıçakla saldıran kişiye karşı tabancayla karşı koymak mümkündür.

Cinsel bütünlüğe karşı olan saldırıya karşı meşru savunma mümkündür. Örneğin cinsel saldırıya uğrayan kadın kurtulmak amacıyla saldırganı yaralarsa meşru savunmadan yararlanır.

Meşru savunmada sınırın kasten veya taksirle aşılması durumunda faile ceza verilir.

Meşru savunmada zorunluluk halinden farklı olarak, üçüncü bir kişiye değil saldırganı zarar verilmektedir.

Meşru savunmada saldırganın isnat edilebilir veya cezalandırılabilir olması şart değildir. Bu yüzden isnat yeteneği olmayan akıl hastaları veya küçüklerin saldırılarına karşı da meşru savunma mümkündür.

CEVAP: E

KPSS 2007

Meşru savunmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Haksız saldırı sadece faile yönelmiş olmalıdır.
- B) Haksız saldırı sadece faile veya failin akrabalarına yönelmiş olmalıdır.
- C) Haksız saldırı sadece faile, yakın akrabalarına veya küçüklerle yönelmiş olmalıdır.
- D) Haksız saldırı sadece faile ve failin alt ve üst soyuna yönelmiş olmalıdır.
- E) Haksız saldırı herkese yönelmiş olabilir.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Meşru savunmada haksız saldırı failin veya başkasının hakkına yönelmiş olabilir. Kısacası üçüncü kişi lehine meşru savunma mümkündür.

CEVAP: E

ZİRAAT BANKASI 2007

Meşru savunmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Saldırıda kullanılan araçla, savunmada kullanılan araç benzer olmalıdır.
- B) Saldırının cinsel bütünlüğe karşı olması savunmayı haklı kılmaz.
- C) Savunmada sınırın aşılması halinde fail hiçbir durumda ceza almaz.
- D) Saldırıyla alakası olmayan üçüncü bir kişiye zarar verilmektedir.
- E) Isnat yeteneği olmayan akıl hastası ve küçüklerin saldırılarına karşı da savunma yapmak mümkündür.

ÇÖZÜM

Meşru savunmada saldırı ve savunmada kullanılan araçların aynı veya benzer olması şart değildir. Örneğin bıçakla saldıran kişiye karşı tabancayla karşı koymak mümkündür.

Cinsel bütünlüğe karşı olan saldırıya karşı meşru savunma mümkündür. Örneğin cinsel saldırıya uğrayan kadın kurtulmak amacıyla saldırganı yaralarsa meşru savunmadan yararlanır.

Meşru savunmada sınırın kasten veya taksirle aşılması durumunda faile ceza verilir.

Meşru savunmada zorunluluk halinden farklı olarak, üçüncü bir kişiye değil saldırganı zarar verilmektedir.

Meşru savunmada saldırganın isnat edilebilir veya cezalandırılabilir olması şart değildir. Bu yüzden isnat yeteneği olmayan akıl hastaları veya küçüklerin saldırılarına karşı da meşru savunma mümkündür.

CEVAP: E

ZİRAAT BANKASI 2007

Türk Ceza Kanununa göre, zorunluluk haliyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Failin bilerek neden olmadığı bir tehlike olmalıdır.
- B) Tehlike ağır bir tehlike olmalıdır.
- C) Tehlike mutlaka faile yönelik olmalıdır.
- D) Tehlike malvarlığı hakkına yönelik olabilir.
- E) Tehlike muhakkak bir tehlike olmalıdır.

ÇÖZÜM

Zorunluluk halinde tehlike failin veya başkasının hakkına yönelik olabilir. Yani üçüncü kişi lehine zorunluluk hali mümkündür. Örneğin fail sokakta köpek saldırısına uğrayan bir çocuğu

kurtarmak amacıyla köpeği öldürürse zorunluluk halinden yararlanır.

CEVAP: C

SAYIŞTAY 2007

Hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın aşılmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sınırın taksirle aşılması halinde cezanın indirilip indirilmemesi hakim takdirine bırakılmıştır.
- B) Sınırın taksirle aşılması halinde fail, fiilin taksirli şekli suç ise cezalandırılır.
- C) Sınırın taksirle aşılması halinde faile taksirli suçun cezası indirilerek verilir.
- D) Sınırın aşılması halinde failin kusuru yoksa ceza verilmez.
- E) Sınırın kastla aşılması halinde fail meydana gelen sonuçtan kasıtlı olarak sorumludur.

ÇÖZÜM

TCK'nın 27/1. maddesine göre, "Ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerde sınırın kast olmaksızın aşılması halinde, fiil taksirle işlendiğinde de cezalandırılıyorsa, taksirli suç için kanunda yazılı cezanın altıda birinden üçte birine kadarı indirilerek hükmolunur". Kanunda "hükmolunabilir" değil de, "hükmolunur" ifadesine yer verildiği için sınırın taksirle aşılması halinde cezanın indirilmesi zorunludur. Yani hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın taksirle aşılması halinde cezanın indirilip indirilmemesi hakim takdirine bırakılmamıştır.

CEVAP: A

KPSS 2008

Haksız tahrikle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Haksız tahrik halinde fiil suç olma niteliğini korur.
- B) Haksız tahrik, Ceza Kanunu'nda basit ve ağır haksız tahrik olmak üzere ikiye ayrılmıştır.
- C) Tahriki oluşturan fiilin, tepkide bulunan kişiye karşı işlenmiş olması gerekir.
- D) Tahrik fiilinin haksız olması için suç teşkil etmesi gerekir.
- E) Tepki, haksız tahrikten hemen sonra gerçekleştirilmelidir.

ÇÖZÜM

Yeni TCK'da basit ve ağır haksız tahrik ayrımı bulunmamaktadır.

Haksız tahrikte tahrik edici fiil tepkide bulunan kişiye veya başka bir kimseye yönelik olabilir. Örneğin fail sokakta yaşlı bir kadını döven kişiyi öfkeye kapılarak döverse haksız tahrikten yararlanabilir.

Haksız tahrikte tahrik edici fiilin suç olması şart değildir, hukuksa aykırı olması yeterlidir.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

Haksız tahrikte tepkinin derhal gösterilmesi şart değildir. Aradan zaman aralığı geçse bile öfke ve üzüntü hali devam ediyorsa fail haksız tahrikten yararlanabilir.

Haksız tahrik halinde fiil suç olma özelliğini korur. Haksız tahrik ceza sorumluluğunu kaldıran değil, azaltan nedendir. Haksız tahrikte faile indirilmiş ceza verilir.

CEVAP: A

SAYIŞTAY 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, meşru savunma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Meşru savunma ancak hayata, vücut bütünlüğüne ve cinsel özgürlüğe karşı saldırılar yönünden kabul edilmiştir.
- B) Meşru savunma mameleki haklara yönelik saldırılar için de kabul edilmiştir.
- C) Meşru savunma gerçekleşmesi şüpheli olan saldırı yönünden kabul edilmiştir.
- D) Meşru savunma tekrarı şüpheli olan saldırılar yönünden kabul edilmiştir.
- E) Meşru savunma için herhangi bir saldırı yeterlidir.

ÇÖZÜM

Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş saldırılar meşru müdafa kapsamındadır.

Meşru müdafa gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıya karşı yapılır. Gerçekleşmesi şüpheli veya tekrarı şüpheli saldırılar meşru müdafa kapsamında değildir.

Meşru savunma için yapılan saldırının haksız bir saldırı olması gereklidir.

Meşru savunma kişi veya başkasına ait bir hakka karşı kabul edilmiştir. Mamelek haklarına yapılan saldırı da meşru müdafa kapsamındadır.

CEVAP: B

ZİRAAT BANKASI 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, zorunluluk hâliyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Failin bilerek neden olmadığı bir tehlike olmalıdır.
- B) Tehlike ağır bir tehlike olmalıdır.
- C) Tehlike mutlaka faile yönelik olmalıdır.
- D) Tehlike mal varlığı hakkına yönelik olabilir.
- E) Tehlike muhakkak bir tehlike olmalıdır.

ÇÖZÜM

Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile

konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez (TCK m.25/2).

Kişi tehlikeye bilerek neden olmamalı ve tehlikeye katlanma (göğüs germe) yükümlülüğü olmamalıdır.

CEVAP: C

ZİRAAT BANKASI 2008

Türk Ceza Kanununa göre, ceza ehliyetiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) 21 yaşını dolduran sağır ve dilsizlere tam ceza verilir.
- B) 12 yaşını doldurmuş 15 yaşını doldurmamış çocuklara ceza verilmez, tedbir uygulanır.
- C) 15 yaşını doldurmuş 18 yaşını doldurmamış çocuklara tam ceza verilir.
- D) 15 yaşını doldurmamış sağır ve dilsizlere azaltılmış ceza verilir.
- E) 12 yaşını doldurmamış çocuklara ceza verilmez ve tedbir uygulanmaz.

ÇÖZÜM

Fiili işlediği sırada 0-12 yaş arasındaki çocukların kusur yeteneği yoktur. Bu kişiler hakkında ceza verilemez; ancak haklarında çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

Fiili işlediği sırada 12-15 yaş arasında bulunan çocukların isnat (anlama ve isteme) yeteneği araştırılır. Bu dönemdeki çocukların işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması halinde ceza verilmez; ancak haklarında çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanır. Isnat yeteneği varsa indirilmiş ceza verilir.

Fiili işlediği sırada 15-18 yaş arasında bulunan çocuklar hakkında indirilmiş ceza verilir.

Fiili işlediği sırada 0-12 yaş arasında bulunan çocuklara ilişkin hükümler, 0-15 yaş arasında bulunan sağır dilsizler hakkında; 12-15 yaş arasında bulunan çocuklara ilişkin hükümler, 15-18 arasında bulunan sağır ve dilsizler hakkında; 15-18 yaş arasında bulunan çocuklara ilişkin hükümler ise, 18-21 yaş arasında bulunan sağır ve dilsizler hakkında uygulanır.

CEVAP: A

ZİRAAT BANKASI 2008

Türk Ceza Kanununa göre, amirin emrini yerine getirmeyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Şirket sahibinin emrini uygulayan işçi sorumlu olmaz.
- B) Emrin görevle ilgili bir emir olması yeterlidir.
- C) Emrin görev gereği zorunlu bir emir olması gerekir.
- D) Emrin konusunun suç teşkil etmesi fiilin hukuka uygunluğunu etkilemez.
- E) Emrin hukuka uygunluğunun denetlenmesi hiçbir şekilde engellenemez.

CEZA HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

Böyle bir emirden söz edebilmek için kamu hukukundan kaynaklanan bir astlık-üstlük ilişkisi var olmalıdır. Özel hukuktan kaynaklanan bağlılık ilişkisi astlık-üstlük ilişkisi sayılmaz.

Emrin konusu hukuka aykırı, fakat suç değilse memur emri yerine getirmez ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak üstü emrinde ısrar eder ve bu emri yazı ile yenilerse emir yerine getirilir; bu halde emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur.

CEVAP: C

İDARİ HAKİMLİK 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, cezai ehliyetle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İrade dışı alınan alkolün etkisiyle işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayana azaltılmış ceza verilir.
- B) İradî olarak alınan uyuşturucunun etkisinde suç işleyene ceza verilmez.
- C) İradî olarak alınan alkolün etkisinde suç işleyen cezası azaltılır.
- D) Geçici nedenle, fiille ilgili davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olana ceza verilmez.
- E) İradî olarak alınan alkolün etkisi altında olan kimse kasıtlı suçları işleyemez.

ÇÖZÜM

Geçici bir nedenle ya da irade dışı alınan alkol veya uyuşturucu madde etkisiyle, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişiye ceza verilmez (Uyku hali, ipnotizma, baygınlık geçirme, sara nöbeti gibi).

Alkol veya uyuşturucu madde iradî olarak alınmışsa ceza verilir. Taksirli sarhoşluk da iradî sayılır.

CEVAP: D

İDARİ HAKİMLİK 2008

A, ormanda dolaşırken bir ayının saldırısına uğrar. Kendisini korumak için A, ormanda yaşayan B'nin kulübesinin kapısını kırarak içeri girer.

Buna göre, A yönünden aşağıdaki hâllerden hangisi vardır?

- A) Zorunluluk hâli
- B) Meşru savunma hâli
- C) Hakkın kullanılması hâli
- D) Kanun hükmünün yerine getirilmesi hâli
- E) Maddi cebir hâli

ÇÖZÜM

Zorunluluk hali gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerdir.

CEVAP: A

İDARİ HAKİMLİK 2008

A, öldürmek kastıyla B'ye ateş eder. Bacağından yaralanan B, silahını çekerek A'ya bir el ateş eder ve onu yaralayarak etkisiz hale getirir. Bununla yetinmeyen B, yerde yatmakta olan A'nın yanına giderek başına üç el ateş eder ve onu öldürür.

Buna göre, B'nin cezai sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) B, meşru savunmadan yararlanır, cezalandırılmaz.
- B) B, kasıtlı insan öldürmeden cezalandırılır.
- C) B, meşru savunmada sınırın aşılması nedeniyle taksirli insan öldürme suçu cezasıyla cezalandırılır.
- D) B, kasıtlı yaralama ve kasıtlı insan öldürmeden cezalandırılır.
- E) B, insan öldürmeye teşebbüsten ve kasıtlı insan öldürmeden cezalandırılır.

ÇÖZÜM

Gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez (TCK m.25/1).

Meşru müdafaadan bahsedilebilmesi için tekrarı muhakkak bir saldırının bulunması gerekir. Somut olayda, B, A'yı etkisiz hale getirmesine rağmen gidip kafasına ateş ederek öldürmüştür. Dolayısıyla kasten adam öldürmeden tam ceza verilir. Soruda bahsedilmemiş ancak, bu olayda haksız tahrik hükümleri de uygulanabilir.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2008

A, B'yi öldürmek için boğazını sıkarken, kendisini bıçakla yaralayarak engel olmaya çalışan C'yi bıçakla yaralamıştır.

Bu olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) A, sadece insan öldürmeye teşebbüsten dolayı cezalandırılır.
- B) A, insan öldürmeye teşebbüsten ve insan yaralamadan cezalandırılır.
- C) C, insan yaralamadan cezalandırılır.
- D) A, meşru savunma nedeniyle cezalandırılmaz.
- E) C, haksız tahrikten yararlanır.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Başkasına yönelik saldırılarda da meşru savunma mümkündür. Somut olayda C, B'yi kurtarmak için A'yı yaralamıştır ancak meşru savunmadan yararlanır. Bu olayda dikkat edilmesi gereken nokta, meşru savunmaya karşı meşru savunma mümkün değildir. Yani A, C'yi bıçaklamasında meşru savunmadan yararlanamaz. A, hem insan öldürmeye teşebbüsten hem de insan yaralama suçundan cezalandırılır.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, hukuka uygunluk nedenleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kanun hükmünü yerine getirene ceza verilmez.
- B) Konusu suç teşkil etmeyen hukuka aykırı emrin amir tarafından yazılı olarak tekrarı hâlinde emri yerine getiren sorumlu tutulmaz.
- C) Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu tutulmaz.
- D) Emrin hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hâllerde, emri veren ve yerine getirenin sorumluluğu yoktur.
- E) Emrin hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellenmediği hâllerde hukuka aykırı emri yerine getiren de sorumlu olur.

ÇÖZÜM

Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

Yetkili merciin bir emir olmalıdır. Böyle bir emirden söz edebilmek için kamu hukukundan kaynaklanan bir astlık-üstlük ilişkisi var olmalıdır.

Amirin emri, hukuka aykırı olmasına rağmen, emredilen açısından bağlayıcı olabilir. Emrin konusu hukuka aykırı, fakat suç değilse memur emri yerine getirmez ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak üstü emrinde ısrar eder ve bu emri yazı ile yenilerse emir yerine getirilir; bu halde emri yerine getiren sorumlu olmaz (Any.m.137/1).

Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hâllerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur (TCK m.24/4).

CEVAP: D

İDARİ HAKİMLİK 2008

A, B'yi öldürmek için ateş eder ve kurşun boşa gider. B de silahını çekip A'ya ateş eder. A'nın önce ateş ettiğini bilmeyen C, A'yı kurtarmak amacıyla B'ye ateş eder. Sadece C'nin B'ye ateş ettiğini gören D de C'ye ateş eder. C'nin yaralanıp yere düştüğünü gören E, kaçmakta olan D'nin bacağına ateş eder ve D'yi yaralar.

Bu olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) A, insan öldürmeye teşebbüsten sorumludur.
- B) D, meşru savunma hâlinindedir.
- C) E, meşru savunma hâlinindedir.
- D) B, meşru savunma hâlinindedir.
- E) C, meşru savunma hâlinindedir.

ÇÖZÜM

Hukuka uygunluk nedenlerine ait koşulların gerçekleştiği hususundaki fiili hata kaçınılmaz (kusursuz) ise fail bundan yararlanır. Yani hukuka uygunluk nedenleri fail hakkında uygulanır.

Somut olayda tüm şahıslar içine düştükleri hukuka uygunluk nedenlerinde hatadan, yani kendilerini meşru savunma içerisinde sanmaları durumundan yararlanırlar. A, ilk ateş eden olduğu ve öldürme kastıyla hareket ettiği için insan öldürmeye teşebbüsten cezalandırılır. Somut olayda dikkat edilmesi gereken husus E'nin durumudur. E, kaçan kişiye arkadan ateş ettiği için meşru savunmadan yararlanamaz.

CEVAP: C

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi isnat edilebilirliği (kusur yeteneğini) etkilemez?

- A) Yaş küçüklüğü
- B) Haksız tahrik
- C) Sağır ve dilsizlik
- D) Geçici nedenler
- E) Akıl hastalığı

ÇÖZÜM

Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye verilecek ceza indirilir. Haksız tahrik kusurluluğu ortadan kaldırmayan, ancak azaltan bir nedendir.

CEVAP: B

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, amirin emrini yerine getirme şeklindeki hukuka uygunluk nedeni ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Amirle memur arasında kamu hukuku ilişkisi bulunmalıdır.
- B) Emrin hukuka uygunluğunun denetlenmesi kanun tarafından engellenemez.
- C) Emir görev gereği zorunlu bir emir olmalıdır.
- D) Konusu suç teşkil eden emir yerine getirilmez.
- E) Emrin görevle ilgili bir emir olması yetmez.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz.

Yetkili merciin bir emir olmalıdır. Böyle bir emirden söz edebilmek için kamu hukukundan kaynaklanan bir astlık-üstlük ilişkisi var olmalıdır.

Amirin emri, hukuka aykırı olmasına rağmen, emredilen açısından bağlayıcı olabilir. Emrin konusu hukuka aykırı, fakat suç değilse memur emri yerine getirmez ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak üstü emrinde ısrar eder ve bu emri yazı ile yenilirse emir yerine getirilir; bu halde emri yerine getiren sorumlu olmaz (Any.m.137/1). Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur (TCK m.24/4).

CEVAP: B

KAMU İHALE KURUMU 2009

Türk Ceza Kanunu'na göre, zorunluluk (zaruret) hâliyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kişinin kendisine ya da başkasına ait bir hakka yönelik bir tehlike bulunmalıdır.
- B) Tehlike ağır ve muhakkak bir tehlike olmalıdır.
- C) Kişi, tehlikeye bilerek neden olmamalıdır.
- D) Tehlikeden başka türlü korunmak mümkün olmamalıdır.
- E) Tehlike, sadece kişinin kendisine ait bir hakka yönelik olmalıdır.

ÇÖZÜM

Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez (TCK m.25/2).

Bir tehlike var olmalıdır.

Tehlike bir hakka yönelik olmalıdır.

Kişi tehlikeye bilerek neden olmamalıdır.

Tehlikeden başka türlü korunma imkanı olmamalıdır.

Tehlikeye katlanma (göğüs germe) yükümlülüğü olmamalıdır.

Zararlı davranış tehlikenin ağırlığı ile orantılı olmalıdır.

CEVAP: E

KAMU İHALE KURUMU 2009

Türk Ceza Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi haksız tahrik indirim nedeninin koşullarından biri değildir?

- A) Failin, haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddetin etkisi altında olması
- B) Failin, haksız bir fiilin meydana getirdiği şiddetli elemin etkisi altında olması

C) Failin işlediği suçun, haksız bir fiilin yol açtığı şiddetli elemin sonucu olması

D) Failin işlediği suçun, haksız fiil ile orantılı olması

E) Failin işlediği suçun, haksız bir fiilin yol açtığı hiddetin sonucu olması

ÇÖZÜM

Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye verilecek ceza indirilir. Haksız tahrik kusurluluğu ortadan kaldırmayan, ancak azaltan bir nedendir.

Faili tahrik eden bir fiilin olmalıdır.

Suç tahrik edene karşı işlenmelidir.

Tahrik fiili haksız olmalıdır.

Tahrik fiili hiddet ve şiddetli eleme neden olmalıdır

Tahrik edici fiil ile işlenen suç arasında nedensellik bağı bulunmalıdır

Failin işlediği suçun, haksız fiil ile orantılı olmasına gerek yoktur.

CEVAP: D

KPSS 2010

Türk Ceza Kanununa göre, aşağıdakilerden hangisi cezai sorumluluğu kaldıran nedenlerden biri değildir?

- A) Kanun hükmünün yerine getirilmesi
- B) Yetkili amirin emri
- C) Haksız tahrik
- D) Zorunluluk hali
- E) İlgilinin rızası

ÇÖZÜM

Kanun hükmünün yerine getirilmesi, yetkili amirin emri (amirin emrini) ifa, zorunluluk (zaruret-ızdırar) hali ve ilgilinin (mağdurun) rızası ceza sorumluluğunu kaldıran nedenlerdendir. Bunlara karşılık, haksız tahrik ceza sorumluluğunu kaldıran değil, ceza sorumluluğunu azaltan bir nedendir. Çünkü haksız tahrikte faile ceza verilir, sadece verilecek ceza indirilir.

CEVAP: C

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2010

Aşağıdakilerden hangisi hukuka uygunluk sebebi değildir?

- A) İlgilinin rızası
- B) Hakkın kullanılması
- C) Meşru savunma
- D) Kanun hükmünü yerine getirme
- E) Haksız tahrik

CEZA HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye verilecek ceza indirilir. Haksız tahrik kusurluluğu ortadan kaldırmayan, ancak azaltan bir nedendir.

CEVAP: E

MALİ HİZMET UZMAN YARDIMCILIĞI 2010

Zorunluluk hâli ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Her türlü tehlike, zorunluluk hâline neden olabilir.
- B) Tehlikeye kimin neden olduğu önemli değildir.
- C) Başkasının hakkına yönelik bir tehlike de zorunluluk hâline neden olabilir.
- D) Tehlike sadece hayata veya vücut bütünlüğüne yönelik olmalıdır.
- E) Tehlikeye fail de bilerek neden olmuş olabilir.

ÇÖZÜM

Zorunluluk hali gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerdir.

CEVAP: C

İDARİ HAKİMLİK 2010

Haksız tahrikle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Haksız tahrik hâlinde faile ceza verilmez, sadece güvenlik tedbiri uygulanır.
- B) Hiddet veya şiddetli eleme neden olan her fiil haksız tahrik teşkil eder.
- C) Bir kimsenin alacağını tahsil için icraya başvurması haksız tahriktir.
- D) Haksız tahrik için fiilin hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında işlenmiş olması gerekir.
- E) Başkasının işlediği bir suçu ihbar edeceğini söylemek haksız tahrik teşkil eder.

ÇÖZÜM

Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye verilecek ceza indirilir. Haksız tahrik kusurluluğu ortadan kaldırmayan, ancak azaltan bir nedendir.

Faili tahrik eden bir fiil olmalıdır

Suç tahrik edene karşı işlenmelidir.

Tahrik fiili haksız olmalıdır. Tahrik edici fiilin suç olması şart değildir, hukuka aykırı olması yeterlidir.

Tahrik fiili hiddet ve şiddetli eleme neden olmalıdır.

Tahrik edici fiil ile işlenen suç arasında nedensellik bağı bulunmalıdır.

CEVAP: D

İDARİ HAKİMLİK 2011

Hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın aşılması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Hukuka uygunluk nedenlerinin sınırını kasten aşan kişi, aşkın kısmın oluşturduğu kasti suçtan dolayı sorumlu tutulur ancak cezasında indirim yapılır.
- B) Hukuka uygunluk nedenlerinin sınırını kast olmaksızın aşan kişi, sınırı kasten aşmadığı için hiçbir şekilde cezalandırılmaz.
- C) Hukuka uygunluk nedenlerinin tamamı bakımından sınırın, mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaşla aşıldığı hâllerde de faile ceza verilmez.
- D) Hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın kast olmaksızın aşıldığı hâllerde, aşkın kısmın oluşturduğu fiil taksirle işlendiğinde cezalandırılabiliriyorsa failin taksirli sorumluluğu saklıdır.
- E) Hukuka uygunluk nedenlerinde sınırın kast olmaksızın aşıldığı hâllerde fail, aşkın kısmın oluşturduğu fiil bakımından taksiri bulunmasa dahi sorumludur.

ÇÖZÜM

Sınır kasten aşılmışsa ceza indirilmez faile tam ceza verilir.

Sınır taksirle aşılmış ise suçun taksirli şeklinden ceza verilir ve ceza indirilir. Ancak suçun taksirli şekli kanunda düzenlenmemiş ise hiç ceza verilmez.

Meşru savunmada (Tüm hukuka uygunluk halleri değil sadece meşru savunma) sınırın aşılması mazur görülebilecek bir heyecan, korku veya telaştan ileri gelmiş ise faile ceza verilmez.

CEVAP: C

İDARİ HAKİMLİK 2011

Hollandalı turist H, tatilini geçirmek üzere geldiği Antalya'da esrar içerken yakalanır ve sorgusunda "Hollanda'da esrar içmek serbest olduğu için Türkiye'de de buna izin verildiği düşüncesiyle hareket ettim." diyerek kendisini savunur.

Buna göre, H'nin yaptığı savunma aşağıdaki kurumlardan hangisi ile ilgilidir?

- A) Haksızlık yanılığı
- B) Suçun maddi unsurlarında yanılığı
- C) Kusurluluğu etkileyen sebeplerin maddi şartlarında yanılığı
- D) Hukuka uygunluk sebeplerinin maddi şartlarında yanılığı
- E) Zorunluluk hâli

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Hukuki hata, ceza normunun bilinmemesi veya yanlış bilinmesidir. Hukuki hata kural olarak ceza sorumluluğunu etkilemez. Çünkü, ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz (TCK m.4).

Ancak TCK, istisnai olarak işlediği fiilin haksızlık oluşturduğu hususunda kaçınılmaz bir hataya düşen kişinin cezalandırılmayacağını da kabul etmiştir (m.30/4).

CEVAP: A

İDARİ HAKİMLİK 2011

Haksız tahrik hâlinde, cezada indirim yapılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisinde doğru bir şekilde ifade edilmiştir?

- A) Kusur yeteneğini kaldırması
- B) Kusur yeteneğini azaltması
- C) Fiili hukuka uygun hâle getirmesi
- D) Fiilin kasten işlenmemiş olması
- E) Fiilin haksızlık teşkil etmemesi

ÇÖZÜM

Haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye verilecek ceza indirilir. Haksız tahrik kusurluluğu ortadan kaldırmayan, ancak azaltan bir nedendir

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2011

Hâkim kararıyla konutunda arama yapmak üzere A'nın oturduğu binaya gelen polis memuru M, A'nın konutu zannederek bir alt katta bulunan B'nin konutuna girerek arama yapar.

Bu olaya göre, M'nin ceza sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) M, suçun nitelikli unsurlarında hataya düşmüştür, M'nin ceza sorumluluğu yoktur.
- B) M, hukuka uygunluk sebeplerinin maddi şartlarında hataya düşmüştür, M'nin ceza sorumluluğu yoktur.
- C) M'nin hatası, kusurunu kaldırdığı için ceza sorumluluğu yoktur.
- D) M'nin hatası, kastını kaldırır da M, konut dokunulmazlığını taksirle ihlal etmekten dolayı cezalandırılır.
- E) M'nin hatası, kastını kaldırmaz; M, konut dokunulmazlığını kasten ihlal etmekten dolayı cezalandırılır.

ÇÖZÜM

Fiili hatanın ceza sorumluluğuna etki etmesi için esaslı olması gerekir. Fail yanılmasaydı fiili suç oluşturmayacaktı, denilebilirdi yorsa hata esaslıdır. Suçun kurucu unsurlarında fiili hata kasti

ortadan kaldırır. Fiili hatada failin taksir derecesinde dahi kusuru yoksa cezalandırılmaz. Ancak failin bu hatası kusursuz değilse taksirli sorumluluğu devam eder.

Hukuka uygunluk nedenlerine ait koşulların gerçekleştiği hususundaki fiili hata kaçınılmaz (kusursuz) ise fail bundan yararlanır.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2012

Saldırgan bir köpeğin peşinden koşması nedeniyle korkuya kapılan A, zemine yakın olan Y'ye ait evin balkonuna atlayarak içeri girer. Evde uygunsuz bir vaziyette bulunan Y, bu duruma çok sinirlenerek A hakkında savcılığa şikayette bulunur.

Bu olaya göre, A'nın ceza sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Olayda A'nın iradi bir davranışı olmadığı için bir fiilin varlığından söz edilemez ve dolayısıyla suç oluşmaz.
- B) A'nın fiili konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturur ancak kusurunun bulunmaması nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.
- C) A, suçu cebir ve tehdit altında işlediği için kusurunun bulunmaması nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.
- D) A'nın sorumluluğu tamdır ve işlediği suçtan dolayı cezalandırılır.
- E) A, Y'nin evine kasten değil, taksirle girdiği için konut dokunulmazlığını ihlal suçu oluşmaz.

ÇÖZÜM

Olayda kusurluluğu etkileyen hallerden biri olan zorunluluk hali mevcuttur.

A'nın fiili konut dokunulmazlığını ihlal suçunu oluşturur ancak kusurunun bulunmaması nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.

CEVAP: B

İDARİ HAKİMLİK 2012

Cezai sorumluluklarının tayini bakımından, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin bulunup bulunmadığı hususu aşağıdakilerden hangisi bakımından araştırılır?

- A) Fiili işlediği sırada henüz on iki yaşını doldurmamış olanlar
- B) Fiili işlediği sırada henüz on beş yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler
- C) Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmuş, henüz on beş yaşını doldurmamış küçükler
- D) Fiili işlediği sırada on sekiz yaşını doldurmuş, henüz yirmi bir yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler
- E) Fiili işlediği sırada on beş yaşını doldurmuş, on sekiz yaşını doldurmamış küçükler

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

CEZA SORUMLULUĞUNU KALDIRAN-AZALTAN NEDENLER

ÇÖZÜM

Suç oluşturan bir fiili işlediği sırada oniki yaşını bitirmiş olup da henüz onbeş yaşını bitirmemiş olan kişilerin, işlediği suç açısından davranışlarını yönlendirebilme yeteneğine sahip olduğunun belirlenmesi hâlinde, ceza sorumluluğunun olduğu kabul edilmiştir. Bu grup yaş küçüklerinin ceza sorumluluğunun olup olmadığı, çocuk hâkimi tarafından tespit edilir.

CEVAP: C

KPSS 2012

Suçun konusunda yanılğıya düşülmesi, aşağıdaki hata türlerinden hangisinin kapsamında değerlendirilir?

- A) Maddi unsurlarda hata
- B) Hukuka uygunluk nedenlerinde hata
- C) Kusurluluğu etkileyen nedenlerin maddi şartlarında hata
- D) Saik hatası
- E) Yasak hatası

ÇÖZÜM

Suçun konusunda yanılğıya düşülmesi, suçun maddi unsurlarında hata, başka bir ifadeyle fiili hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür hata kastı ortadan kaldırır. Ancak bu hata dolayısıyla taksirli sorumluluktan söz edilebilir. Örneğin ormanda çalılıkların arasında hisırtı duyup tavşan olduğunu sanarak ateş eden avcı başka bir avcıyı yaralarsa, kasten öldürme suçunun maddi konusunda hataya düşmüştür. Çünkü kasten öldürme suçunda failin ateş ettiğinin bir insan olduğunu bilmesi gerekir. Bu örnekte, faile kasten öldürmeden değil, taksirle öldürmeden ceza verilir. Yine kendi konutu sanarak başkasının konutuna giren kişi suçun maddi konusunda hataya düşmüştür. Çünkü konut dokunulmazlığının ihlali suçunda failin girilen evin başkasının konutu olduğunu bilmesi gerekir. Ancak bu örnekte faile hiç ceza verilmez. Çünkü konut dokunulmazlığının ihlalinin taksirli şekli kanunda suç olarak düzenlenmemiştir.

CEVAP: A

KPSS 2013

Türk Ceza Kanunu'nun genel hükümler kısmında yer alan zorunluluk hâli ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Zorunluluk hâli, bir tehlikeden kurtulmak için işlenen fiiller bakımından söz konusu olur.
- B) Zorunluluk hâli çerçevesinde işlenen fiille korunmak istenen değer, feda edilen değerle en azından eşit olmalı veya ondan daha üstün olmalıdır.
- C) Üçüncü kişinin hakkına yönelik tehlikeyi bertaraf etmek amacıyla işlenen fiiller bakımından da zorunluluk hâli kabul edilmiştir.
- D) Zorunluluk hâlinden bahsedilebilmesi için tehlikeden başka suretle korunma imkânı bulunmamalıdır.
- E) Zorunluluk hâli çerçevesinde işlenen fiil, her hâlükârda tehlikeye sebebiyet veren kişiye yönelik olmalıdır.

ÇÖZÜM

Zorunluluk hâli çerçevesinde işlenen fiil, kişiye karşı değil tehlikeden uzaklaşmak için tehlikeyi yaratan kişiden veya olaydan başka bir kişiye yönelir.

CEVAP: E

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Suçun Özel Oluşum Biçimleri (Teşebbüs – İştirak – İctima)

KPSS 2006

Suçta iştirak ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Suç işlendikten sonra olabilir.
- B) Manevi şekilde olabilir.
- C) Suç işlenirken olabilir.
- D) Maddi şekilde olabilir.
- E) İhmali davranışla olabilir.

ÇÖZÜM

Manevi şekilde suçta iştirak mümkündür. Örneğin azmettirme böyledir.

Maddi şekilde de mümkündür. Örneğin suçun işlenmesinde kullanılan araçları sağlama veya müşterek faillik böyledir.

Suç işlenirken de suçta iştirak mümkündür. Örneğin hırsızların evden rahat çıkmalarını sağlamak için balkona merdiven uzatmak böyledir.

İhmali davranışla suçta iştirak olabilir. Örneğin hizmetçinin çalıştığı eve hırsızların rahat girmelerini sağlamak için kapıyı kapatmaması böyledir.

Ancak suç işlendikten sonra suçta iştirak olmaz. Suç işlendikten sonra faillere yardım etmek, başka bir suç olan suçluyu kayırma suçunu oluşturabilir, ancak işlenen suçta iştirak sayılmaz.

CEVAP:A

SAYIŞTAY 2006

Teşebbüsle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İcra başlangıcı için suç işleme kararının icrasına başlamak yeterlidir.
- B) Suçun tamamlanması ve son bulması aşamaları çakışabilir.
- C) Teşebbüs halinde kalmış suçu tamamlanmış suçtan ayıran temel nokta suçun sona ermesi anıdır.
- D) Teşebbüs için icra hareketlerinin başlaması yetmez; icra hareketlerinin tamamlanması gerekir.
- E) İcra hareketlerinin tamamlanamaması halinde işlenemez suçtan söz edilir.

ÇÖZÜM

Teşebbüste icra başlangıcı için suç işleme kararının değil, suçun icrasına başlamak gerekir. Suç işleme kararının icrasına başlamak hazırlık hareketleridir ve teşebbüs için yeterli değildir.

Teşebbüs halinde kalmış suçu tamamlanmış suçtan ayıran temel nokta suçun sona erme anı değil tamamlanma anıdır.

Teşebbüs için icra hareketlerine başlanması ve neticenin gerçekleşmemesi gerekir. İcra hareketlerinin tamamlanıp tamamlanmaması ise teşebbüsün varlığı açısından önemli değildir. Dolayısıyla icra hareketlerinin tamamlanmaması halinde işlenemez suçtan değil teşebbüsten söz edilir. Örneğin fail mağdur öldürmek amacıyla silahını doğrultur, ancak ateş edemedi polis tarafından engellenir. Fail mağdura öldürmek

amacıyla ateş eder, ancak mermi mağdura yaralar ve fail kaçarak uzaklaşır. İlk örnekte icra hareketleri tamamlanmamış, ikinci örnekte ise tamamlanmıştır; ancak her iki örnekte netice gerçekleşmediği için insan öldürmeye teşebbüs vardır.

Kesintisiz suçlarda suç tamamlanmasına rağmen devam etmektedir. Yani kesintisiz suçlarda suçun tamamlanma anı ile sona erme anı çakışmaz.

Buna karşılık ani suçlarda suç tamamlanır ve sona erer. Yani ani suçlarda suçun tamamlanma anı ile sona erme anı çakışır.

CEVAP: B

KİK 2006

Türk Ceza Kanununa göre suçta teşebbüsle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk Ceza Kanununun teşebbüse ilişkin hükümleri, cezai sorumluluğu daraltıcı nitelik arz eder.
- B) Teşebbüs halinde kalan suçun, manevi unsur bakımından tamamlanmış suçtan bir farkı yoktur.
- C) Eksik ve tam teşebbüs ayrımı bulunmamaktadır.
- D) Tehdit suçuna teşebbüs mümkündür.
- E) Teşebbüste gönüllü vazgeçme halinde fail, kastettiği suçtan cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım bir suçta vücut veriyorsa o suçta ait ceza ile cezalandırılır.

ÇÖZÜM

Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

Teşebbüsü düzenleyen hükümler cezai sorumluluğu genişletir.

Eski TCK'da icra hareketlerinin tamamlanamaması halinde eksik teşebbüsten, tamamlanması halinde ise tam teşebbüsten söz edilmekte idi. Ancak yeni TCK, eksik-tam teşebbüs ayrımı yapmamıştır.

Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suçta ait ceza ile cezalandırılır.

CEVAP: A

ZİRAAT BANKASI 2007

Teşebbüsle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Teşebbüs için suç işleme kararının icrasına henüz başlamamış olması yeterlidir.
- B) Teşebbüs için kastedilen suçun icrasına başlanmış olması yeterlidir.
- C) Türk Ceza Kanununa göre eksik ve tam teşebbüs olmak üzere iki tür teşebbüs vardır.
- D) İcra hareketlerinin tamamlanmamış olması halinde faile ceza verilmez.
- E) Teşebbüs olası kastla işlenen suçlar yönünden de mümkündür.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Suçun Özel Oluşum Biçimleri (Teşebbüs – İştirak – İctima)

ÇÖZÜM

Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

Teşebbüsün varlığı halinde faile tamamlanmış suçun cezası indirilerek verilir.

Eski TCK'da icra hareketlerinin tamamlanamaması halinde eksik teşebbüsten, tamamlanması halinde ise tam teşebbüsten söz edilmekte idi. Ancak yeni TCK, eksik-tam teşebbüs ayrımı yapmamıştır.

Teşebbüste icra hareketlerine başlanması şarttır. (Suç işleme kararının icrasına başlamak yeterli değildir.)

CEVAP: B

SAYIŞTAY 2007

(A), (B)'ye peş peşe üç defa hakaret etmiştir.

Buna göre (A)'nın cezai sorumluluğuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) İtiyadi suç vardır.
- B) Üç ayrı hakaret suçu vardır.
- C) Zincirleme suç vardır.
- D) Mütemadi (kesintisiz) suç vardır.
- E) Tek hakaret suçu vardır.

ÇÖZÜM

Olayda bir tek hakaret suçu işlenmiştir. Çünkü aynı hedefe yönelik hareketler arasında zaman aralığı kısa ise bunlar tek hareket ve tek suç sayılır. Burada zincirleme suçun oluşmadığına dikkat etmek gerekir. Zincirleme suçta suçların değişik zamanlarda işlenmiş olması gerekir. Örneğin, (A), (B)'ye peş peşe değil de, birer gün arayla hakaret etseydi zincirleme suç oluşabilirdi.

CEVAP: E

SAYIŞTAY 2007

Teşebbüsle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Teşebbüsü düzenleyen hükümler cezai sorumluluğu genişletir.
- B) Teşebbüs için suç işleme kararının icrasına başlanmış olması yeterlidir.
- C) Teşebbüsten söz edilebilmesi için icra hareketlerinin tamamlanmamış olması şarttır.
- D) Gönüllü vazgeçme durumunda faile hiçbir şekilde ceza verilmez.
- E) İşlenemez suç durumunda faile güvenlik tedbiri uygulanır.

ÇÖZÜM

Teşebbüs için suç işleme kararının icrasına başlanmış olması yeterli değildir, suçun icrasına başlayan hareketler cezalandırılır.

Teşebbüsten bahsedebilmek için icra hareketlerinin tamamlanmış ancak neticenin ortaya çıkmamış olması gerekir.

Gönüllü vazgeçme anına kadar yapılan hareketlerin ayrı bir suç oluşturması durumunda, faile o hareketin cezası verilir.

İşlenemez suç söz konusu ise bu fiilden dolayı faile ceza verilmez.

Teşebbüse ilişkin hükümler, cezalandırılabilirliğin alanını genişletici nitelik taşırlar.

CEVAP: A

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, suçların içtimai ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bileşik suçta birleşen suçlar farklı olmalıdır.
- B) Bileşik suçta tek ceza verilir.
- C) Zincirleme suçta aynı suçun birden fazla işlenmesi söz konusudur.
- D) Her suç yönünden zincirleme suç söz konusu olabilir.
- E) Fikrî içtimada gerçekleşen suçlar farklı olmalıdır.

ÇÖZÜM

Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda zincirleme suçtan söz edilir. Zincirleme suçta faile tek bir suçtan ceza verilir; ancak verilecek ceza kanunda belirtilen oranda arttırılır.

Aşağıdaki suçlarda zincirleme suç hükümleri uygulanamaz:

- 1) Kasten öldürme
- 2) Kasten yaralama
- 3) İşkence
- 4) Yağma

CEVAP: D

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2008

A, arkadaşı B ile birlikte bir lokantada içki içerken düşmanı olduğu C'nin içeri girdiğini görür, almış olduğu aşırı alkolün de etkisiyle C'ye yumruk atar. Kaçmak isterken C'nin ayağı sandalyeye takılır, düşüp başını betona çarpar ve bir süre bilincini yitirir. Telaşa kapılan A, arkadaşı B'den kendisini saklamasını ister ve B, A'yı bir süre evinde saklar.

Bu olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) A, insan öldürmeye teşebbüsten sorumludur.
- B) A'nın hareketiyle bilinç kaybı şeklindeki sonuç arasında nedensellik bağı yoktur.
- C) B, A'nın işlediği suça iştirak etmiştir.
- D) Sarhoşluğun etkisi altında olan A'ya ceza verilemez.
- E) A, yaralama suçundan sorumludur.

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Suçun Özel Oluşum Biçimleri (Teşebbüs – İştirak – İctima)

ÇÖZÜM

Bir suçtan dolayı kişinin sorumlu tutulabilmesi için dış dünyada gerçekleşen davranışın kişinin hareketinden kaynaklanmış olması gerekir. Buna nedensellik bağı denir. A'nın fiili ile C'nin bilinç kaybı arasında nedensellik bağı bulunmaktadır.

A'nın öldürme kastı bulunmadığından öldürmeye teşebbüs suçundan bahsedilemez. Ayrıca B'nin fiili açısından suça iştirak ancak suç tamamlanıncaya kadar mümkündür, dolayısıyla burda iştirak yoktur. Suç işlendikten sonra suç işleyenleri gizlemeye çalışmak veya başka şekilde faillere yardım etme işlenen suça iştirak sayılmaz. Ancak bu durumda bağımsız bir suç olan suçluyu kayırma suçunun oluşacağından bahsedilebilir.

Somut olayda A'nın alkollü olması cezai ehliyetine etki etmez, çünkü alkollü iradi olarak almıştır. A, kasten yaralama suçundan sorumludur.

CEVAP: E

KPSS 2010

Türk Ceza Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi iştirak türlerinden biri değildir?

- A) Azmettirme
- B) Teşvik
- C) Suç kararını kuvvetlendirmek
- D) Suçun nasıl işleneceği konusunda yol göstermek
- E) Suç işlendikten sonra yardım etmek

ÇÖZÜM

Suç işlenirken suça iştirak mümkündür. Fakat suç işlendikten sonra suça iştirak mümkün değildir. Dolayısıyla suç işlendikten sonra faillere yardım etmek bağımsız bir suç olan suçluyu kayırma suçu oluşabilir, ancak işlenen suça iştirak sayılmaz.

CEVAP: E

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2010

A, her biri farklı zamanlarda olmak üzere 5 kişi adına birer adet sahte senet düzenleyip kullanmıştır.

Buna göre, A'nın cezai sorumluluğu nedir?

- A) A, tek sahtecilik suçundan dolayı cezalandırılır.
- B) A, 5 ayrı sahtecilik suçundan dolayı cezalandırılır.
- C) Farklı neviden fikrî ictima söz konusudur.
- D) Aynı neviden fikrî ictima söz konusudur.
- E) Mütemadi suç söz konusudur.

ÇÖZÜM

A, farklı zamanlarda farklı kişilere karşı suç işlemiştir dolayısıyla ne zincirleme suç hükümleri ne de fikri ictima hükümleri uygulanabilir. Dolayısıyla A'ya 5 ayrı sahtecilik suçundan ceza verilir.

CEVAP: B

KPSS 2011

Kişinin işlediği fiille birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet vermesi hali aşağıdakilerden hangisini oluşturur?

- A) Fikri ictima
- B) Zincirleme suç
- C) Bileşik suç
- D) Gerçek ictima
- E) Görünüşte ictima

ÇÖZÜM

Fikri ictimayı düzenleyen TCK'nın 44. maddesine göre; "İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır". Örneğin bir kimseye hakaret amacıyla tokat kişi, tek bir fiille hem hakaret hem de kasten yaralama suçunu işlemiş olur; ancak fikri ictima nedeniyle sadece ağır olan kasten yaralamadan cezalandırılır.

CEVAP: A

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2011

Banka veznedarı A, oğlunu öldürmekle tehdit eden B'nin isteği üzerine bankanın kasasından aldığı 5000 TL'yi B'ye teslim eder.

Olayda A ve B'nin ceza sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) A ve B, işlenen suçun müşterek faili olarak cezalandırılırlar.
- B) A, meşru savunma hâlinde olduğu için cezalandırılmaz, B ise işlenen suçun faili olarak cezalandırılır.
- C) A, kusurlu sayılamaması nedeniyle cezalandırılmaz, B ise işlenen suçun dolaylı faili olarak cezalandırılır.
- D) A, işlenen suçun faili, B ise azmettiren olarak cezalandırılır.
- E) A, zorunluluk hâlinde bulunduğu için cezalandırılmaz, B ise işlenen suçtan azmettiren sıfatıyla sorumlu tutulur.

ÇÖZÜM

Muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye kusursuz olduğundan ceza verilmez. Bu gibi hallerde tehditte bulunan kişi suçun faili sayılır. Tehdit ciddi olmalı ve kişi tehditten başka türlü kurtulamamalıdır. (manevi zorlama) Somut olayda A, tehdit altında suç işlemek zorunda kalmıştır ve kusuru yoktur, ceza verilmez.

Aynı şekilde bir insanın başka bir insan tarafından suç işlemeye fiziki olarak zorlanmasıdır. Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. (maddi zorlama)

CEVAP: C

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri

Suçun Özel Oluşum Biçimleri (Teşebbüs – İştirak – İctima)

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2011

İşlemiş olduğu bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşumuna sebebiyet veren kişinin sorumluluğu ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) İşlemiş olduğu suçlardan en hafif cezayı gerektirenden sorumludur.
- B) İşlemiş olduğu suçlardan kasten hareket ettiklerinin tamamı bakımından sorumludur.
- C) İşlemiş olduğu suçlardan sadece kasten hareket ettiklerinin en ağır cezayı gerektireninden dolayı sorumludur.
- D) İşlemiş olduğu suçlardan sadece en ağır cezayı gerektireninden dolayı sorumludur.
- E) İşlemiş olduğu suçlardan sadece kişilere karşı olanların tamamı bakımından sorumludur.

ÇÖZÜM

İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır (TCK m.44/1). Fikri içtimada dış dünyada tek değişiklik meydana gelmekte, ancak aynı anda birden fazla farklı suç oluşmaktadır.

CEVAP: D

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

Aşağıdakilerden hangisi, suça teşebbüsün şartlarından biri değildir?

- A) Suçun kasten işlenen suçlardan olması
- B) Elverişli hareketlerin varlığı
- C) Kastedilen suçun doğrudan doğruya icrasına başlanması
- D) Elde olmayan nedenlerle suçun icrasının tamamlanamaması veya neticenin gerçekleşmemesi
- E) Failin kusur yeteneğinin bulunması

ÇÖZÜM

İşlenen fiilin kasıtlı olarak işlenmesi, fiilin suçu işlemeye elverişli bir hareket olması, kastedilen suçun icrasına başlanmış olması, ancak neticenin gerçekleşmemiş olması teşebbüsün şartları arasındadır.

Failin kusur yeteneğinin bulunması aranmaz.

CEVAP: E

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

İstanbul Otogarında, gelen yolcular üzerinde yapılan aramada A'nın üzerinde ruhsatsız bir tabanca ile B'ye ait kimlik ve adres bilgilerinin yer aldığı notlar bulunur. İfadesi alınan A, B ile aralarında "kan davası" olduğunu, İstanbul'a B'yi intikam için öldürmek amacıyla geldiğini, silah ve diğer bilgileri bu amaçla babası K'nin kendisine temin ettiğini kabul eder.

Bu olaya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) A'nın öldürmeye yönelik kastının varlığı, şüpheye yer vermeyecek kesinlikle tespit edilmiş olduğundan A, B'yi öldürmeye teşebbüsten dolayı sorumludur.
- B) A'nın kastının belirlenmesi, suça teşebbüsten dolayı sorumlu tutulması için yeterli değildir. A'nın gerçekleştirdiği davranışlar icra hareketi niteliği taşımadığı için B'yi öldürmeye teşebbüsten sorumlu tutulamaz.
- C) A'nın ruhsatsız silah taşıması ayrı bir suç oluşturduğundan, işlediği bu suçtan dolayı cezalandırılması gerekir.
- D) A'nın B'yi öldürmek amacıyla gerçekleştirdiği davranışlar bir bütün olarak henüz hazırlık hareketi mahiyetindedirler.
- E) A'yı azmettiren ve bu amaçla ona silah temin eden K, A'nın B'yi öldürmeye yönelik icra hareketlerine başlamaması nedeniyle kasten öldürmeye azmettirmeden dolayı cezalandırılmaz.

ÇÖZÜM

Burada, A'nın B'yi öldürmeye yönelik kastı şüpheye yer bırakmayacak kesinlikle tespit edilmiş olmasına rağmen, yakalanma anına kadar gerçekleştirmiş olduğu davranışları hazırlık hareketi niteliğindedir. Dolayısıyla, A'nın teşebbüs aşamasında kalan kasten öldürme suçundan sorumlu tutularak cezalandırılması mümkün değildir.

CEVAP: A

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

Suçta iştirak ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu tutulur.
- B) Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur.
- C) Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, müşterek fail olarak sorumlu tutulur.
- D) Kusur yeteneği bulunmayanların, suçun işlenmesinde araç olarak kullanılması hâlinde faile verilecek cezada artırım yapılır.
- E) Suça iştiraktan dolayı sorumluluğun doğabilmesi için ilgili suçun en azından teşebbüs aşamasına varmış olması gerekir.

ÇÖZÜM

Birlikte suç işleme kararına bağlı olarak, suçun icra hareketlerinin birlikte gerçekleştirilmesi ve dolayısıyla haksızlık teşkil eden fiilin icrası üzerinde birlikte hakimiyet kurulması halinde, müşterek faillikten söz edilir.

Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, müşterek fail olarak sorumlu tutulmaz. Suça iştirak halinden sorumlu tutulur.

CEVAP: C

CEZA HUKUKU – Çıkmış Sorular ve Çözümleri
Suçun Özel Oluşum Biçimleri (Teşebbüs – İştirak – İctima)

İDARİ 2012

A, oğlu B'yi miras nedeniyle aralarında anlaşmazlık olan kardeşi C'yi öldürmeye ikna eder. Fiili gece işlemeyi düşünen B, gece karanlığında amcası C'ye benzettiği komşusu K'yi vurur. Hatasını fark eden B, yaralı vaziyetteki K'yi derhâl hastaneye yetiştirir ve tedavi sonucunda iyileşmesini sağlar.

Bu olaya göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) A, azmettirmeden dolayı cezalandırılır; alt soyunu azmettirmesi, cezasında artırım yapılmasını gerektirir.
- B) B'nin şahısta hataya düşmesi, azmettiren A'nın sorumlu tutulmasına engel değildir.
- C) B'nin, komşusu K'yi vurduğunu anlaması üzerine onu hastaneye götürüp kurtulmasını sağlaması gönüllü vazgeçmeyi oluşturur. B, sadece kasten yaralamadan dolayı cezalandırılır.
- D) A, azmettiren olarak sadece kasten yaralamadan dolayı sorumlu tutulur.
- E) Şahısta hataya düşen B, ayrıca C'yi öldürmeye teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz.

ÇÖZÜM

Oğlu B'yi amcasını öldürmeye azmettiren A adam öldürmeye teşebbüs suçundan sorumlu olacaktır.

CEVAP: D

KPSS 2013

Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça ne ad verilir?

- A) Bileşik suç
- B) Zincirleme suç
- C) Özgü suç
- D) İhmalî suç
- E) Seçimlik hareketli suç

ÇÖZÜM

Bir suç, diğer bir suçun unsurunu ya da nitelikli şeklini oluşturuyorsa bu bileşik suçtur.

CEVAP: A

SAYIŞTAY 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, cezaların ertelenmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Ertelenecek cezanın miktarı sanığın yaşına göre değişir.
- B) Para cezasının ertelenmesinde bir miktar belirlenmemiştir.
- C) Denetim süresi hapis cezasında tek başına hükmedilen adli para cezasına nazaran daha uzundur.
- D) Hükümlü deneme süresi içinde herhangi bir suç işleyecek olursa cezanın tamamı infaz kurumunda çektirilir.
- E) Denetim süresi sonunda mahkûmiyet ortadan kalkar.

ÇÖZÜM

İşlediği suçtan dolayı iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkûm edilen kişinin cezası ertelenebilir. (fiili işlediği sırada onsekiz yaşını doldurmamış veya altmışbeş yaşını bitirmiş olanların mahkûm olduğu üç yıl ve daha az süreli hapis cezası ertelenebilir.)

Para cezaları ertelenemez. Güvenlik tedbirleri ve seçenek yaptırımlar da ertelenemez.

Cezası ertelenen hükümlü hakkında, bir yıldan az, üç yıldan fazla olmamak üzere, bir denetim süresi belirlenir.

Hükümlünün denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklerle, hâkimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde; ertelenen cezanın kısmen veya tamamen infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir.

Denetim süresi sonunda mahkûmiyet (sabıka) ortadan kalkmaz, sadece ceza infaz edilmiş (çekilmiş) sayılır.

CEVAP: A

SAYIŞTAY 2008

Aşağıdakilerden hangisi Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen müeyyidelerden biri değildir?

- A) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası
- B) Müebbet hapis cezası
- C) Süreli hapis cezası
- D) Hafif hapis cezası
- E) Adli para cezası

ÇÖZÜM

Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen müeyyideler

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası

Müebbet hapis cezası

Süreli hapis cezası

Adli para cezası

Güvenlik tedbirleri'dir.

Hafif hapis – ağır hapis cezası uygulaması eski TCK'da öngörülmüş yeni kanunda çıkarılmıştır.

CEVAP: D

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, tekerrürle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kanun, süreli tekerrür sistemini kabul etmiştir.
- B) Tekerrür için önceki cezanın infaz edilmiş olması gerekmez.
- C) Tekerrür süreleri tekerrüre esas teşkil eden cezanın infaz edildiği tarihten başlar.
- D) Kasıtlı suçlarla taksirli suçlar arasında tekerrür hükümleri uygulanmaz.
- E) Tekerrür hâlinde sonraki suçun cezası artırılır.

ÇÖZÜM

Tekerrür, bir suçtan dolayı kesin hükümle mahkum olduktan sonra kişinin yeniden suç işlemesidir. Tekerrürde önceki cezanın infaz edilmiş olması şart değildir, kesinleşmiş olması yeterlidir.

Tekerrürde önceki suçla sonraki suçun aynı türden olması şart değildir. Ancak kasıtlı suçlarla taksirli suçlar arasında tekerrür hükümleri uygulanmaz. Aynı şekilde sırf askeri suçlarla genel suçlar arasında tekerrür hükümleri uygulanmaz.

Fiili işlediği sırada 18 yaşını doldurmamış olan kişilerin işlediği suçlar dolayısıyla tekerrür hükümleri uygulanmaz. Tekerrür halinde sonraki suçun cezası ARTIRILMAZ.

CEVAP: E

MALİ HİZMETLER UZMAN YARDIMCILIĞI 2008

Türk Ceza Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi davayı düşüren nedenlerden biri değildir?

- A) Özel af
- B) Ön ödeme
- C) Sanığın ölümü
- D) Dava zaman aşımı
- E) Şikâyetin geri alınması (vazgeçme)

ÇÖZÜM

Özel af ile hapis cezasının infaz kurumunda çektirilmesine son verilebilir veya infaz kurumunda çektirilecek süresi kısaltılabilir ya da adli para cezasına çevrilebilir.

Özel af durumunda kamu davasının düşürülmesine karar verilmez. Özel af sadece cezaı etkiler.

Özel af mahkumiyeti ortadan kaldırmaz. Cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunlukları, özel affa rağmen etkisini devam ettirir.

Sanığın ölümü, genel af, zamanaşımı, ön ödeme, şikâyetten vazgeçme, uzlaşma davayı düşüren nedenlerdendir.

CEVAP: A

MALİ HİZMETLER UZMAN YARDIMCILIĞI 2010

Aşağıdakilerden hangisi ceza hukuku yaptırımı olan bir ceza değildir?

- A) Ağırlaştırılmış müebbet hapis
- B) Müebbet hapis
- C) Süreli hapis
- D) Yabancınnın, işlediği suç sebebiyle sınır dışı edilmesi
- E) Adli para cezası

ÇÖZÜM

Suç karşılığında uygulanan yaptırım olarak cezalar, hapis ve adli para cezalarıdır. Hapis cezaları ise, ağırlaştırılmış müebbet hapis, müebbet hapis ve süreli hapis cezasından oluşmaktadır.

CEVAP: D

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2010

Türk Ceza Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi güvenlik tedbiri değildir?

- A) Tüzel kişinin faaliyet izninin iptali
- B) Seçme ve seçilme ehliyetinden yoksunluk
- C) Erteleme
- D) Kazanç müsaderesi
- E) Eşya müsaderesi

ÇÖZÜM

TCK'ya göre güvenlik tedbirleri;
-Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma
-Eşya müsaderesi
-Kazanç müsaderesi
-Çocuklara özgü güvenlik tedbirleri
-Akıl hastalarına özgü güvenlik tedbirleri
-Tekerrür
-Sınır dışı edilme
-Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirleri
Erteleme bir güvenlik tedbiri değildir.

CEVAP: C

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2011

Dava ve cezanın düşürülmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sanığın ölümü hâlinde kamu davasının düşürülmesine karar verilir.
- B) Özel affın, cezaya bağlı olan hükümde belirtilen hak yoksunluklarına herhangi bir etkisi yoktur.
- C) Müsadereye ilişkin hüküm, kesinleşmeden itibaren 20 yıl geçtikten sonra infaz edilmez.
- D) Cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunluklarının süresi, ceza zamanaşımı doluncaya kadar devam eder.

E) Kamu davasının düşmesi, malların geri alınması ve uğrılan zararın tazmini için açılan şahsi hak davasını da düşürür.

ÇÖZÜM

Sanığın ölümü halinde kamu davasının düşürülmesine karar verilir. Ancak, niteliği itibarıyla müsadereye tabi eşya ve maddi menfaatler hakkında davaya devam olunarak bunların müsaderesine hükmolunabilir.

Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm, infaz olunur.

Özel af mahkumiyeti ortadan kaldırmaz. Cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunlukları, özel affa rağmen etkisini devam ettirir.

CEVAP: E

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2011

Bir suçun kanuni tarifinde hapis ve adli para cezasına seçenek olarak yer verildiği ancak adli para cezasının alt ve üst sınırının belirlenmediği hâllerde, adli para cezasının alt ve üst sınırının belirlenmesi bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Adli para cezasının alt ve üst sınırı, adli para cezası için öngörülen 5 ve 720 günlük genel alt ve üst sınır olarak göz önünde bulundurulur.
- B) Suçun kanuni tarifinde öngörülen hapis cezasının alt ve üst sınırı, adli para cezası bakımından alt ve üst sınır olarak dikkate alınır.
- C) Adli para cezasının, alt sınırı bakımından lehe olduğu için 5 günlük alt sınır, üst sınırı bakımından ise hapis cezasının üst sınırı göz önünde bulundurulur.
- D) Adli para cezasının alt ve üst sınırı bakımından, suçun kanuni tarifindeki hapis cezasının alt ve üst sınırı ile adli para cezasına ilişkin 5 ve 720 günlük genel sınır, failin lehine olacak şekilde uygulanır.
- E) Adli para cezasının üst sınırı her hâlükârda üst sınır olan 720 gün olarak dikkate alınır.

ÇÖZÜM

TCK m. 61/9'a göre adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırı, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az olamaz; üst sınırı da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamaz.

CEVAP: B

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2011

Türk Ceza Kanunu'nun 61. maddesine göre, aşağıdakilerden hangisi temel cezanın belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak unsurlardan biri değildir?

- A) Failin kast ve taksire dayalı kusurunun ağırlığı
- B) Suçun işleniş biçimi
- C) Failin geçmişi, fiilden sonraki ve yargılama sürecindeki davranışları
- D) Failin güttüğü amaç ve saiki
- E) Suçun konusunun önem ve değeri

ÇÖZÜM

Hakim, somut olayda;

- a) Suçun işleniş biçimini,
- b) Suçun işlenmesinde kullanılan araçları,
- c) Suçun işlendiği zaman ve yeri,
- d) Suçun konusunun önem ve değerini,
- e) Meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığını,
- f) Failin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığını,
- g) Failin güttüğü amaç ve saiki,

Göz önünde bulundurarak, işlenen suçun kanuni tanımında öngörülen cezanın alt ve üst sınırı arasında temel cezayı belirler.

CEVAP: C

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

I. Hâkim, somut olayda TCK'nin 61. Maddesinin birinci fıkrasında belirtilen ölçütleri göz önünde bulundurarak temel cezayı belirledikten sonra, suçun olası kastla veya bilinçli taksirle işlenmesi nedeniyle indirim veya artırım yapar.

II. Bir suçun temel şekline göre daha ağır veya daha az cezayı gerektiren birden fazla nitelikli hâllerin gerçekleşmesi durumunda temel cezada, önce indirme, sonra artırma yapılır.

III. Teşebbüse ilişkin ceza indirimi, haksız tahrik indiriminin önce yapılır.

IV. Adli para cezası hesaplanırken artırma ve indirimler, belirlenen para miktarı üzerinden yapılır.

V. Süreli hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı TCK'nin 61. maddesi hükümlerine göre belirlenen sonuç ceza, 30 yıldan fazla olamaz.

TCK'nin 61. maddesine göre, cezanın belirlenmesi ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) IV ve V

ÇÖZÜM

Temel ceza belirlendikten sonra aşağıdaki sırayla cezaya etki edenler nedenler uygulanarak sonuç ceza belirlenir:

1. Olası kast - bilinçli taksir halinde indirim veya artırım uygulanır
2. Ağırlaştırıcı nedenler sebebiyle artırım uygulanır
3. Hafifletici nedenler sebebiyle indirim uygulanır

4. Teşebbüs, iştirak, zincirleme suç, haksız tahrik, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı ve cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebeplere ilişkin hükümler ile takdiri indirim nedenleri uygulanır.

CEVAP: D

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

Ceza zamanaşımı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Türleri başka başka cezaları içeren hükümler söz konusu olduğunda ceza zamanaşımı süresi her bir suç yönünden ayrı ayrı işler.
- B) İnfazın herhangi bir nedenle kesintiye uğradığı hâllerde ceza zaman aşımı, kalan ceza miktarı esas alınarak hesaplanır.
- C) Cezaya bağlı olan hak yoksunluğu, ceza zaman aşımı süresi doluncaya kadar uygulanır.
- D) Ceza zaman aşımı, hükmün kesinleştiği veya infazın herhangi bir nedenle kesintiye uğradığı günden itibaren işlemeye başlar.
- E) Müsadereye ilişkin hüküm, kesinleşmeden itibaren 20 yıl geçtikten sonra infaz edilmez.

ÇÖZÜM

Türleri başka başka cezaları içeren hükümler, en ağır ceza için konulan sürenin geçmesiyle infaz edilmez.

CEVAP: A

İDARİ YARGI HAKİMLİĞİ 2012

Ceza hukukunda dava zaman aşımı süresinin işlemeye başladığı an ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tamamlanmış suçlarda, suçun işlendiği günden itibaren işlemeye başlar.
- B) Teşebbüs hâlinde kalan suçlarda, son hareketin yapıldığı günden itibaren işlemeye başlar.
- C) Kesintisiz suçlarda, kesintinin gerçekleştiği günden itibaren işlemeye başlar.
- D) Zincirleme suçlarda, son suçun işlendiği günden itibaren işlemeye başlar.
- E) Çocuklara karşı işlenen suçlarda, kural olarak çocuğun on sekiz yaşını bitirdiği günden itibaren işlemeye başlar.

ÇÖZÜM

Dava Zamanaşımı,

Tamamlanmış suçlarda suçun işlendiği günden,

Teşebbüs hâlinde kalan suçlarda son hareketin yapıldığı günden,

Kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği günden

Zincirleme suçlarda son suçun işlendiği günden,

Çocuklara karşı üstsoy veya bunlar üzerinde hüküm ve nüfuzu olan kimseler tarafından işlenen suçlarda çocuğun onsekiz yaşını bitirdiği günden itibaren

işlemeye başlar.

CEVAP: E

KPSS 2006

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi hâkimin davaya bakamayacağı hallerden biri değildir?

- A) Mağdur ile aralarında kayıymılık ilişkisi olması
- B) Mağdur ile aralarında evlat edinme ilişkisi olması
- C) Mağdur ile aralarında nişanlılık ilişkisi olması
- D) Mağdurun vekilliğini yapmış olması
- E) Aynı davada tanık sıfatıyla dinlenmiş olması

CEVAP: C

KİK 2006

Aşağıdakilerden hangisi, Ceza Muhakemesi Kanunu'nda hâkimin davaya bakamayacağı hallerden biri olarak belirtilmemiştir?

- A) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında ev sahibi-kiracı ilişkisi olması
- B) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlat edinme bağlantısı olması
- C) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı olması
- D) Aynı davada tanık veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmiş olması
- E) Suçtan kendisinin zarar görmesi

CEVAP: A

KPSS 2007

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, yargılamaya katılma yasağıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bir hükme katılan hâkim, yüksek görevli mahkemede bu hükme ilişkin olarak verilecek karara katılamaz.
- B) Hâkim boşandığı eşinin sanık olduğu davada yargılama yapamaz.
- C) Önceki yargılamada görev yapan hâkim yargılamanın yenilenmesinde görev yapamaz.
- D) Aynı davada tanık olarak dinlenen kişi hâkimlik yapamaz.
- E) Bir işin kovuşturmasına katılan hâkim davanın nakli nedeniyle başka bir yer mahkemesinde o işe bakamaz.

CEVAP: E

KİK 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, hâkimin davaya bakamayacağı hâllerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Hâkim suçtan kendisi zarar görmüşse hâkimlik görevini yapamaz.
- B) Aynı davada tanık veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmişse hâkimlik görevini yapamaz.
- C) Aynı davada hâkim olarak keşif kararı vermişse hâkimlik görevini yapamaz.
- D) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı varsa hâkimlik görevini yapamaz.
- E) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlat edinme bağlantısı varsa hâkimlik görevini yapamaz.

CEVAP: C

ÇÖZÜM

Aşağıdaki hallerde hakim davaya bakması yasaktır:

- 1) Suçtan kendisi zarar görmüşse.
- 2) Sonradan kalksa bile şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlilik, vesayet veya kayıymılık ilişkisi bulunmuşsa.
- 3) Şüpheli, sanık veya mağdurun kan veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyundan biri ise.
- 4) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında evlat edinme bağlantısı varsa.
- 5) Şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında 3. derece dahil kan hısımlığı varsa.
- 6) Evlilik sona ermiş olsa bile, şüpheli, sanık veya mağdur ile aralarında 2. derece dahil kayın hısımlığı varsa.
- 7) Aynı davada Cumhuriyet savcılığı, adli kolluk görevi, şüpheli veya sanık müdafiliği veya mağdur vekilliği yapmışsa.
- 8) Aynı davada tanık veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmişse.
- 9) Bir karar veya hükme katılan hakim, yüksek görevli mahkemece bu hükme ilişkin olarak verilecek karar veya hükme katılamaz.
- 10) Aynı işte soruşturma evresinde görev yapmış bulunan hakim, kovuşturma evresinde görev yapamaz. Ancak bu yasağılık sebebi sadece soruşturma işlemlerinin cumhuriyet savcısı yerine sulh ceza hakimi tarafından CMK m.163'e dayanarak yapıldığı hallerde uygulanır (5320 S.K. m.11).
- 11) Yargılamanın yenilenmesi halinde, önceki yargılamada görev yapan hakim, aynı işte görev alamaz.

KİK 2006

Cumhuriyet savcısıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Sulh ceza mahkemelerinde Cumhuriyet savcısı bulunmadığı için bu mahkemelerdeki davaları şikâyet eden kişi açmaktadır.
- B) Cumhuriyet savcılarının Adalet Bakanı dava açmaları konusunda emir veremez.
- C) Ceza Muhakemesi Kanunu, Cumhuriyet savcısı tarafından kamu davası açılması için her koşulda kamu yararının aranmasını şart koşmaktadır.
- D) Cumhuriyet savcılarının ilk derece mahkemelerinde kamu davasını açtıktan sonra, duruşma aşamasında mahkemede yer almak zorunda değildir.
- E) Bir kamu davasını hangi Cumhuriyet savcısı açmışsa, duruşmada da yalnızca o savcı bulunmak zorundadır.

ÇÖZÜM

Kamu davasını açma görevi savcıya aittir. Yeni Ceza Muhakemesi Kanununda şahsi dava kabul edilmemiştir. Savcı elinde yeterli delil varsa kamu davasını açmak zorundadır. Bu kuralın istisnaları vardır. Bazı durumlarda savcı kamu davasını açmada takdir yetkisine sahiptir.

CEVAP: B

KİK 2006

İlk derece mahkemesinde yetkisizlik iddiası en geç ne zamana kadar ileri sürülebilir?

- A) Sanığın sorgusundan önce
- B) Hükümden önce
- C) İddianame okunmadan önce
- D) Savcının esas hakkındaki mütalaasından önce
- E) En geç üçüncü oturumdan önce

ÇÖZÜM

Yetkisizlik iddiası her zaman ileri sürülemez. İlk derece mahkemelerinde duruşmada sanığın sorgusundan önce bildirilmelidir (Bölge adliye mahkemelerinde incelemenin başlamasından ve duruşmalı işlerde inceleme raporunun okunmasından önce). Bu aşamalardan sonra mahkeme yetkisizlik kararı veremez.

Yetkisizlik kararı mahkemece re'sen verilebilir, talebe gerek yoktur. Yer yönünden yetki de kesindir. Taraflar anlaşarak yetkili mahkemeyi değiştiremezler.

CEVAP: A

KİK 2006

Ceza muhakemesinde yer yönünden yetki kuralıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Teşebbüs aşamasında kalan bir suçta ilk icra hareketinin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.
- B) Zincirleme suçlarda ilk suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.
- C) Kesintisiz suçlarda ilk hareketin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.
- D) Takibi şikâyeteye bağlı olan hakaret suçunun ülkede yayımlanan bir basılı eserle işlenmesi halinde, eser mağdurun yerleşim yerinde veya oturduğu yerde dağıtılmışsa, o yer mahkemesi de yetkilidir.
- E) Suçun işlendiği yer belli değilse Ankara mahkemesi yetkilidir.

ÇÖZÜM

Teşebbüste son icra hareketinin yapıldığı, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.

Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyeteye bağlı olan hakaret suçunda eser, mağdurun yerleşim yerinde veya oturduğu yerde dağıtılmışsa, o yer mahkemesi de yetkilidir. Mağdur, suçun işlendiği yer dışında tutuklu veya hükümlü bulunuyorsa, o yer mahkemesi de yetkilidir.

CEVAP: D

SAYIŞTAY 2006

Tarafsızlığı şüpheye düşüren nedenlerden dolayı ilk derece mahkemelerinde hâkimin reddi kural olarak en son ne zamana kadar istenebilir?

- A) İddianame kabul edilinceye kadar
- B) Duruşma başlayınca kadar
- C) Sanığın sorgusu başlayınca kadar
- D) Sanığın sorgusu bitinceye kadar
- E) Deliller toplanınca kadar

ÇÖZÜM

Tarafsızlığını şüpheye düşürecek sebeplerden dolayı bir hakimin reddi, ilk derece mahkemelerinde sanığın sorgusu başlayınca kadar hakimin reddi istenebilir. (Bölge adliye mahkemelerinde duruşmalı işlerde inceleme raporu açıklanınca ve Yargıtay'da görevlendirilen üye veya tetkik hakimi tarafından yazılmış olan rapor üyelere açıklanınca kadar; diğer hallerde, inceleme başlayınca kadar hakimin reddi istenebilir). Sonradan ortaya çıkan veya öğrenilen sebeplerle duruşma bitinceye kadar da hakimin reddi istenebilir. Ancak bu istemin, ret sebebinin öğrenilmesinden itibaren 7 gün içinde yapılması şarttır.

Hakimin reddi davaya bakmasının yasak olduğu hallere dayanıyorsa ret isteminde bulunmada süre sınırlaması yoktur.

CEVAP: C

SAYIŞTAY 2006

Aşağıdakilerden hangisi yabancı ülkede işlenen suçlarda Türkiye'deki yetkili mahkemeyi belirleyen ölçütlerden biri değildir?

- A) Şüphelinin yakalandığı yer
- B) Şüphelinin Türkiye'deki yerleşim yeri
- C) Şüphelinin Türkiye'deki son adresinin bulunduğu yer
- D) İlk usul işleminin yapıldığı yer
- E) Yargıtayın belirlediği yer

ÇÖZÜM

Yabancı ülkede işlenen ve Türkiye'de soruşturulması ve kovuşturulması gereken suçlarda:

- 1) Şüpheli veya sanığın yakalandığı yer, yakalanmamışsa yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir.
- 2) Şüpheli veya sanığın Türkiye'de yerleşim yeri yoksa Türkiye'de en son adresinin bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.
- 3) Yetkili mahkemenin bu şekilde de belirlenmesi mümkün değilse, yetkili mahkeme, Adalet Bakanının istemi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusu üzerine Yargıtay tarafından belirlenir.
- 4) Yabancı ülkelerde bulunup da diplomatik bağışıklıktan yararlanan Türk kamu görevlilerinin işledikleri suçlardan dolayı yetkili mahkeme Ankara mahkemesidir.

CEVAP: D

KPSS 2007

Katılmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Malen sorumlu olan kamu davasına katılabilir.
- B) Küçük olan katılanın avukatı yoksa zorunlu olarak bir avukat görevlendirilir.
- C) Katılan ölürse katılma hükümsüz kalır.
- D) Katılan ancak savcıyla birlikte kanun yoluna başvurabilir.
- E) Mirasçılar davaya katılabilir.

ÇÖZÜM

Mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ile malen sorumlu olanlar, ilk derece mahkemesindeki kovuşturma evresinin her aşamasında hüküm verilinceye kadar şikayetçi olduklarını bildirerek kamu davasına katılabilirler.

Katılan, vazgeçerse veya ölürse katılma hükümsüz kalır. Ancak mirasçılar, katılanın haklarını takip etmek üzere davaya katılabilirler.

Katılan, Cumhuriyet savcısına bağlı olmaksızın kanun yollarına başvurabilir. Karar, katılanın başvurusu üzerine bozulursa, Cumhuriyet savcısı işi yeniden takip eder.

CEVAP: D

ZİRAAT BANKASI 2007

- I. Yerleşim yeri mahkemesi
 - II. Yakalandığı yer mahkemesi
 - III. İlk usul işlemlerinin yapıldığı yer mahkemesi
 - IV. En son adresinin bulunduğu yer mahkemesi
- Şüpheli veya sanığın suçu işlediği yer belli değilse özel yetkili mahkemeler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) I, II, III, IV
 - B) I, II, IV, III
 - C) II, I, III, IV
 - D) II, I, IV, III
 - E) III, I, II, IV

ÇÖZÜM

Suçun işlendiği yer belli değilse,
- Şüpheli veya sanığın yakalandığı yer, (II)
- Yakalanmamışsa yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir.(I)
- Şüpheli veya sanığın Türkiye’de yerleşim yeri yoksa Türkiye’de en son adresinin bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.(IV)
- Mahkemenin bu suretle de belirlenmesi olanağı yoksa, ilk usul işleminin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.(III)
CEVAP: D

KİK 2009

**Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre, mahkemelerin yetki-
siyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?**

- A) Davaya bakmak yetkisi, suçun işlendiği yer mahkemesine aittir.
- B) Teşebbüs aşamasında kalmış suçlarda son icra hareketinin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.
- C) Kesintisiz (mütemadi) suçlarda kesintinin gerçekleştiği yer mahkemesi yetkilidir.

- D) Zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.
- E) Kesintisiz (mütemadi) suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.

ÇÖZÜM

Genel yetkili mahkeme suçun işlendiği yer mahkemesidir.
Teşebbüste son icra hareketinin yapıldığı, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.

CEVAP: E

KPSS 2011

Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre, mahkemelerin (yer bakımından) yetkisinin belirlenmesinde esas alınan temel kural aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suçun işlendiği yer
- B) Şüpheli veya sanığın yakalandığı yer
- C) Şüpheli veya sanığın yerleşim yeri
- D) Şüpheli veya sanığın Türkiye’deki son yerleşim yeri
- E) Şüpheli veya sanık hakkında ilk usul işleminin yapıldığı yer

ÇÖZÜM

- 1) Genel yetkili mahkeme suçun işlendiği yer mahkemesidir.
 - 2) Suçun işlendiği yer belli değilse, şüpheli veya sanığın yakalandığı yer, yakalanmamışsa yerleşim yeri mahkemesi yetkilidir.
 - 3) Şüpheli veya sanığın Türkiye’de yerleşim yeri yoksa Türkiye’de en son adresinin bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.
 - 4) Mahkemenin bu suretle de belirlenmesi olanağı yoksa, ilk usul işleminin yapıldığı yer mahkemesi yetkilidir.
- CEVAP: A

KPSS 2012

Aşağıdakilerden hangisi hakim reddi talebinde bulunabilecek kişilerden biri değildir?

- A) Cumhuriyet savcısı
- B) Tanık
- C) Sanık
- D) Müdafî
- E) Katılan

ÇÖZÜM

Şartların gerçekleşmesi durumunda Cumhuriyet savcısı, şüpheli veya sanık, müdafî, katılan ve katılanın vekili (avukatı) hakim reddini isteyebilir. Tanık hakim reddini isteyebilecek kişilerden biri değildir.

CEVAP: B

KPSS 2013

Ahmet; iş adamı Bahri'yi, yakınlarından fidye alabilmek amacıyla Ankara'dan kaçırarak İzmir'e götürür. İzmir'de birkaç gün geçirdikten sonra Bahri'yi bu kez İstanbul'a götürür. İstanbul'da kolluk kuvvetlerinin yaptığı bir operasyonla Bahri kurtarılır.

Söz konusu olayda, Ahmet'in işlemiş olduğu "kişiyi hürriyetinden yoksun kılma" suçu açısından hangi il veya iller mahkemesi yetkilidir?

- A) Ankara
- B) İzmir
- C) İstanbul veya Ankara
- D) İstanbul
- E) İstanbul veya İzmir

ÇÖZÜM

Suç, kural olarak suçun işlendiği yer mahkemesinde yargılanır.

Teşebbüste son icra hareketinin yapıldığı, kesintisiz suçlarda kesintinin gerçekleştiği ve zincirleme suçlarda son suçun işlendiği yer mahkemesi yetkilidir.

Kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçu kesintisiz bir suçtur. Kesintiye uğradığı yer İstanbul'dur.

CEVAP: D

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU - Çıkış Sorular ve Çözümleri

Ceza Muhakemesinde İspat Araçları

KPSS 2006

Aşağıdakilerden hangisi tanıklıktan çekinemez?

- A) Şüphelinin nişanlısı
- B) Şüphelinin eski eşi
- C) Şüphelinin evlatlığı
- D) Şüphelinin babası
- E) Şüphelinin iş ortağı

ÇÖZÜM

Şüpheli veya sanığa olan yakınlıkları sebebiyle tanıklıktan çekinebilecekler;

- a) Şüpheli veya sanığın nişanlısı.
- b) Evlilik bağı kalmasa bile şüpheli veya sanığın eşi.
- c) Şüpheli veya sanığın kan hısımlığından veya kayın hısımlığından üstsoy veya altsoyu.
- d) Şüpheli veya sanığın 3. derece dahil kan veya 2. derece dahil kayın hısımları.
- e) Şüpheli veya sanıkla aralarında evlatlık bağı bulunanlar.

CEVAP: E

KPSS 2008

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi mesleği ve sürekli uğraşı sebebiyle tanıklıktan çekinemez?

- A) Eczacılar
- B) Ebe yardımcılar
- C) Avukat stajyerleri
- D) Tapu memurları
- E) Mali müşavirler

ÇÖZÜM

Mesleği ve sürekli uğraşı sebebiyle tanıklıktan çekinebilecekler;

- a) Avukatlar veya stajyerleri veya yardımcılar
- b) Hekimler, diş hekimleri, eczacılar, ebeler ve bunların yardımcılar ve diğer bütün tıp meslek veya sanatları mensupları
- c) Mali işlerde görevlendirilmiş müşavirler ve noterler
- (b) ve (c) bendinde gösterilen kişiler sır sahibi rıza gösterirse tanıklıktan çekinemezler. Avukatlar veya stajyerleri veya yardımcılar ise sır sahibi rıza gösterse bile tanıklıktan çekinebilirler.

CEVAP: D

KPSS 2010

Yemin etmeyen tanığa uygulanabilecek disiplin hapsinin azami süresi ne kadardır?

- A) 3 gün
- B) 1 hafta
- C) 1 ay
- D) 3 ay
- E) 6 ay

ÇÖZÜM

Yasal bir sebep olmaksızın tanıklıktan veya yeminden çekinen tanık hakkında, bundan doğan giderlere hükmedilmekle beraber, yeminin veya tanıklığının gerçekleştirilmesi için dava hakkında hüküm verilinceye kadar ve her halde 3 ayı geçmemek üzere disiplin hapsi verilebilir. Kişi, tanıklığa ilişkin yükümlülüğüne uygun davranması halinde, hemen serbest bırakılır. Bu tedbirleri almaya naip hakim ve istinabe olunan mahkeme ile soruşturma evresinde sulh ceza hakimi yetkilidir. Disiplin hapsi kararına itiraz edilebilir.

CEVAP: D

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU

Ceza Muhakemesinde Koruma Tedbirleri

KİK 2006

Yakalama koruma tedbiriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kolluk görevlilerinin yakalama yetkisini kullanabilmeleri için diğer koşulların yanında savcı veya amirlerine başvurma olanaklarının da bulunmaması gerekir.
- B) Kolluk önleyici tedbirleri aldıktan sonra, yakalanan kanuni haklarını derhal bildirmek zorundadır.
- C) Suçüstü halinde çocuklara karşı işlenen şikâyetle bağlı suçlarda, şüphelinin yakalanması için şikâyetin gerçekleşmesi şarttır.
- D) Kolluk, kişilerin yakalama yetkisine sahip olduğu durumlarda da yakalama yetkisine sahiptir.
- E) Herkesin yakalama yapabileceği hallerden biri de kişiye, suçu işlerken rastlanmasıdır.

ÇÖZÜM

Kişiye suçu işlerken rastlanması, suçüstü bir fiilden dolayı izlenen kişinin kaçması olasılığının bulunması veya hemen kimliğini belirleme olanağının bulunmaması hallerinde herkes tarafından yakalama yapılabilir. Yakalanan kişi kolluğa teslim edilir.

Şikâyetle bağlı suçlarda yakalama için şikâyet şartının gerçekleşmesi gerekir. Ancak şikâyetle bağlı olmakla birlikte, çocuklara, beden veya akıl hastalığı, malullük veya güçsüzlükleri nedeniyle kendilerini idareden aciz bulunanlara karşı işlenen suçüstü hallerinde kişinin yakalanması şikâyetle bağlı değildir.

Tutuklama kararı veya yakalama emri düzenlenmesini gerektiren ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde; Cumhuriyet savcısına veya amirlerine derhal başvurma olanağı bulunduğu takdirde kolluk görevlileri yakalama yetkisine sahiptirler. Kolluk yakalanan kişiye haklarını bildirir.

CEVAP: C

KPSS 2007

Aşağıdakilerden hangisi tutuklama nedenlerinden biri değildir?

- A) Şüphelinin kaçması
- B) Şüphelinin kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların bulunması
- C) Şüphelinin davranışlarının delilleri değiştirme konusunda kuvvetli şüphe oluşturmaması
- D) Şüphelinin davranışlarının mağdur üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma hususunda kuvvetli şüphe oluşturmaması
- E) Fiilin kamuoyunda infial uyandırması

ÇÖZÜM

Tutuklama nedenleri:

1) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olgular varsa.

2) Şüpheli veya sanığın davranışları;

a) Delilleri yok etme, gizleme veya değiştirme,

b) Tanık, mağdur veya başkaları üzerinde baskı yapılması girişiminde bulunma, hususlarında kuvvetli şüphe oluşturmuyorsa.

3) CMK ayrıca bazı ağır suçların işlendiği hususunda kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde, tutuklama nedeninin var sayılabileceğini hükme bağlamıştır.

CEVAP: E

KPSS 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma tedbiriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Şüphelinin kullandığı bilgisayarlar ve bilgisayar programlarında arama yapılması için, başka surette delil elde etme olanağının bulunmaması gerekir.

B) Şüphelinin kullandığı bilgisayarlar ve bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde arama yapılması için hâkim kararı gerekir.

C) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama, el koyma tedbirine Cumhuriyet savcısının yazılı emri bulunması şartıyla başvurulabilir. Cumhuriyet savcısının bu kararı 24 saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur.

D) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine el koyma işlemi sırasında sistemdeki veriler yedeklenir.

E) Bilgisayar veya bilgisayar kütüklerine el koyma işlemi sırasında oluşturulan veri yedeğinin bir kopyası, istenmesi hâlinde şüpheliye veya vekiline verilir.

ÇÖZÜM

Başka suretle delil elde etme imkanı yoksa, soruşturma evresinde bu elkoyma işlemi yapılabilir. Mutlaka hakim kararı gerekir.

Bilgisayar ve bilgisayar kütüklerinde elkoyma sırasında sistemdeki bütün verilerin yedeklemesi yapılır. İstemi halinde şüpheliye veya vekiline yedekten bir kopya verilir.

CEVAP: C

KİK 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi adli kontrol kapsamındaki yükümlülük türlerinden biri değildir?

A) Yurt dışına çıkmamak

B) Her türlü taşıtı ya da bunlardan bazılarını kullanmamak

C) Cumhuriyet savcısının isteği üzerine hâkimce belirlenecek bir güvence miktarını yatırmak

D) Silah bulundurmamak veya taşımamak

E) Taşınmazlara, hak ve alacaklara el koyulmasına katlanmak

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU

Ceza Muhakemesinde Koruma Tedbirleri

ÇÖZÜM

Adli kontrol, şüphelinin aşağıda gösterilen bir veya birden fazla yükümlülüğe tabi tutulmasını içerir:

- Yurt dışına çıkamamak.
- Hakim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak.
- Hakimin belirttiği merci veya kişilerin çağrılarına ve gerektiğinde mesleki uğraşlarına ilişkin veya eğitime devam konularındaki kontrol tedbirlerine uymak.
- Her türlü taşıtları veya bunlardan bazılarını kullanamamak ve gerektiğinde kaleme, makbuz karşılığında sürücü belgesini teslim etmek.
- Özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya ucuu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tabi olmak ve bunları kabul etmek.
- Şüphelinin parasal durumu göz önünde bulundurularak, miktarı ve bir defada veya birden çok taksitlerle ödeme süreleri, Cumhuriyet savcısının isteği üzerine hakimce belirlenecek bir güvence miktarını yatırmak.
- Silah bulunduramamak veya taşıyamamak, gerektiğinde sahip olunan silahları makbuz karşılığında adli emanete teslim etmek.
- Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hakim tarafından miktarı ve ödeme süresi belirlenecek parayı suç mağdurunun haklarını güvence altına almak üzere aynı veya kişisel güvenceye bağlamak.
- Aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkum edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceğine dair güvence vermek.
- Konutunu terk etmemek. (6352 SY.)
- Belirli bir yerleşim bölgesini terk etmemek. (6352 SY.)
- Belirlenen yer veya bölgelere gitmemek. (6352 SY.)

CEVAP: E

KİK 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi tutuklunun salıverilmesine karar veremez?

- Cumhuriyet savcısı
- Sulh ceza hâkimi
- Bölge adliye mahkemesi
- Yargıtay Ceza Genel Kurulu
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı

ÇÖZÜM

Soruşturma ve kovuşturma evresinde tutuklu bulunan kişi her zaman hakim kararıyla serbest bırakılabilir. Ayrıca soruşturma evresinde savcı adli kontrol veya tutuklamanın artık gereksiz olduğu kanısına varacak olursa, şüpheliyi re'sen serbest bırakabilir. Savcı kovuşturmayla yer olmadığı kararı verildiğinde de şüpheli serbest kalır. Ancak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının böyle bir yetkisi bulunmamaktadır.

CEVAP: E

KPSS 2010

Soruşturma evresinde en geç ne kadar sürelerle sulh ceza hâkimi tutukluluk hâlinin devam edip etmeyeceğine karar verir?

- 1 hafta
- 10 gün
- 15 gün
- 30 gün
- 60 gün

ÇÖZÜM

Şüpheli veya sanığın tutukluluk halinin devamının gerekip gerekmeyeceği en geç 30 günde bir hakim veya mahkemece gözden geçirilir. Tutukluluk durumunun incelenmesi, bu süre içinde şüpheli tarafından da istenebilir. Ayrıca mahkeme 30 gün dolmasa bile her oturumda da bu konuda resen karar verir.

CEVAP: D

KPSS 2010

Aşağıdaki suçların hangisinde tutuklama nedeni varsayılabilir?

- Taksirle insan öldürme
- Cebir suçu
- Organ ve doku ticareti
- Hırsızlık
- Resmî belgede sahtecilik

ÇÖZÜM

Tutuklama nedeni var sayılabilen suçlar: Türk Ceza Kanununda yer alan Soykırım ve İnsanlığa Karşı Suçlar (madde 76, 77, 78), kasten öldürme (madde 81, 82, 83), silahla işlenmiş kasten yaralama (madde 86, fıkra 3, bent e) ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış kasten yaralama (madde 87), işkence (madde 94, 95), cinsel saldırı (birinci fıkra hariç, madde 102), çocukların cinsel istismarı (madde 103), hırsızlık (madde 141, 142) ve yağma (madde 148, 149), uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti (madde 188), suç işlemek amacıyla örgüt kurma (2, 7 ve 8 fıkralar hariç, madde 220), Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar (madde 302, 303, 304, 307, 308), Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar (madde 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315); Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda tanımlanan silah kaçakçılığı (madde 12) suçları; Bankalar Kanununun 22. maddesinin 3. ve 4. fıkralarında tanımlanan zimmet suçu; Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda tanımlanan ve hapis cezasını gerektiren suçlar; Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 68. ve 74. maddelerinde tanımlanan suçlar; Orman Kanununun 110. maddesinin 4. ve 5. fıkralarında tanımlanan kasten orman yakma suçlarıdır.

CEVAP: D

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU

Ceza Muhakemesinde Koruma Tedbirleri

KPSS 2011

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi koruma tedbiri değildir?

- A) Yakalama
- B) Tutuklama
- C) Arama
- D) İletişimin denetlenmesi
- E) Kamu davasının açılmasının ertelenmesi

ÇÖZÜM

5271 sayılı CMK'ya göre, koruma tedbirleri;

- Yakalama ve gözaltı
- Tutuklama
- Adli Kontrol
- Arama ve elkoyma
- Telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti, dinlenmesi ve kayda alınması
- Gizli soruşturmacı görevlendirilmesi
- Teknik araçlarla izleme

CEVAP: E

KPSS 2013

- I. İletişimin kayda alınması
- II. Şirket yönetimi için kayyım tayin edilmesi
- III. Gizli soruşturmacı görevlendirilmesi
- IV. Kiralık kasa mevcutlarına el konulması

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre yukarıdaki koruma tedbirlerinden hangilerine, her hâlıkârda hâkim veya mahkeme tarafından karar verilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) II ve IV

ÇÖZÜM

Hâkim veya mahkeme, şirket işlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak kayyım atar.

Taşınmaz mallara, hak ve alacaklara el konulabilmesi ancak mahkeme kararı ile mümkündür.

Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir.

Cumhuriyet savcısı kararını derhal hâkimin onayına sunar ve hâkim, kararını en geç 24 saat içinde verir. Sürenin dolması veya hâkim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır.)

Cumhuriyet savcısının kararı ile kamu görevlileri gizli soruşturmacı olarak görevlendirilebilir.

Teknik araçlarla izlemeye hâkim, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilir.

CEVAP: E

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU – Çıkılmış Sorular ve Çözümleri

Ceza Muhakemesinin Evreleri - Kanun Yolları

KPSS 2006

Aşağıdakilerden hangisi ile kamu davası açılmış olur?

- A) İddianamenin düzenlenmesiyle
- B) İddianamenin mahkemeye verilmesiyle
- C) İddianamenin kabulüyle
- D) Mahkemenin duruşma gününü belirlemesiyle
- E) İddianamenin sanığa tebliğiyle

ÇÖZÜM

Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluştuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler. Savcının düzenlediği iddianame mahkeme tarafından 15 gün içinde eksik ve hatalı noktaların tamamlanması için başsavcılığa iade edilebilir. İddianamenin kabulüyle, kamu davası açılmış olur ve kovuşturma evresi başlar. Kovuşturma evresinin başlamasıyla şüpheli sanık sıfatını kazanır.

CEVAP: C

KİK 2006

Ceza muhakemesinde hükümle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Beraat kararı bir hükümdür ve sadece sanığın suçsuz olduğunun kesin olarak ispat edilmesi halinde verilebilir.
- B) Mahkûmiyet kararı suçluluk konusunda kesin kanaate ulaşılmadan da verilebilir.
- C) Durma kararının verilebildiği durumlarda her koşulda durma kararı verilmelidir.
- D) Durma kararı da bir hükümdür.
- E) Mahkemenin verdiği "ceza verilmesine yer olmadığı kararı" bir hükümdür.

ÇÖZÜM

Duruşma sonucunda mahkeme vicdani kanaatine göre hüküm verir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür.

Yüklenen suç işlendiğinin sabit olması halinde, sanık hakkında mahkûmiyet kararı verilir.

Dava şartının gerçekleşebileceği ihtimali varsa gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir. Durma kararı yargılamayı sona erdirmedikten hüküm sayılmaz. Bu karara itiraz edilebilir.

Derhal beraat kararı verilebilecek hallerde durma, düşme veya ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilemez.

CEVAP: E

KİK 2006

Şikâyet şartıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Soruşturulması veya kovuşturulması şikâyetle bağlı suç hakkında yetkili kimse 6 ay içinde şikâyetle bulunabilir.
- B) Resen takip edilen bir suçun şikâyetle tabi olduğu kovuşturma sırasında anlaşılırsa durma veya düşme kararı verilmesi gerekir.
- C) Şikâyet hakkının kullanılabilmesi için fiilin öğrenilmesi yeterlidir.
- D) Şikâyet süresi fiilin ve failin öğrenilmesinden itibaren 6 aydır.
- E) İştirak halinde suç işlemiş sanıklardan biri hakkında şikâyetle bulunulması diğerlerine sırayet eder.

ÇÖZÜM

Düşme sebeplerinin varlığı (dava zaman aşımı, genel af gibi) ya da dava şartının (şikâyet, izin) gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması hallerinde, davanın düşmesine karar verilir. Dava şartının gerçekleşebileceği ihtimali varsa gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir. Dolayısıyla re'sen takip edilen bir suçun şikâyetle tabi olduğu kovuşturma sırasında anlaşılırsa öncelikle durma kararı verilir, şikâyet şartının gerçekleşmemesi halinde düşme kararı verilir.

CEVAP: B

ZİRAAT BANKASI 2007

Aşağıdaki mahkeme kararlarından hangisi hüküm değildir?

- A) Ceza verilmesine yer olmadığı kararı
- B) Davanın durması kararı
- C) Davanın reddi kararı
- D) Davanın düşmesi kararı
- E) Güvenlik tedbiri uygulanması kararı

ÇÖZÜM

Dava şartının gerçekleşebileceği ihtimali varsa gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir. Durma kararı yargılamayı sona erdirmedikten hüküm sayılmaz. Bu karara itiraz edilebilir.

CEVAP: B

ZİRAAT BANKASI 2007

Duruşmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sözlülük ve açıklık ilkeleri geçerlidir.
- B) Genel ahlakın ve kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde duruşmanın kapalı yapılmasına mahkemece karar verilir.
- C) Sanık 18 yaşını doldurmamışsa duruşma kapalı yapılır ve hüküm de kapalı duruşmada açıklanır.
- D) Birden çok savcı aynı duruşmaya katılabilir.
- E) Haber verme hakkı çerçevesinde kapalı duruşmanın içeriği iletişim araçlarında yayınlanabilir.

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

Ceza Muhakemesinin Evreleri - Kanun Yolları

ÇÖZÜM

Sanık, 18 yaşını doldurmamış ise duruşma kapalı yapılır; hüküm de kapalı duruşmada açıklanır.

Genel ahlak veya kamu güvenliği nedeniyle mahkeme duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına karar verebilir.

Kapalı duruşmanın içeriği hiçbir iletişim aracıyla yayımlanmaz.

Açık duruşmanın içeriği, milli güvenliğe veya genel ahlaka veya kişilerin saygınlık, onur ve haklarına dokunacak veya suç işlemeye kışkırtacak nitelikte ise; mahkeme, bunları önlemek amacı ile ve gerektiği ölçüde duruşmanın içeriğinin kısmen veya tamamen yayımlanmasını yasaklar ve kararını açık duruşmada açıklar.

CEVAP: E

SAYIŞTAY 2007

Aşağıdakilerden hangisi soruşturmanın özelliklerinden biri değildir?

- A) Gizlilik B) Yoğunluk C) Dağınıklık
D) Kamusalılık E) Yazılılık

ÇÖZÜM

SORUŞTURMA EVRESİNİN ÖZELLİKLERİ

Soruşturmanın Gizliliği

Soruşturmanın Yazılılığı

Soruşturmanın Dağınıklığı

Soruşturmanın Kurala Bağlı Olmaması

Soruşturmanın Kamusalılığı

Soruşturmanın Mecburiliği

Şikâyet balı hallerde şikâyet şartı

Yoğunluk duruşmanın özellikleri arasında sayılır.

CEVAP: B

KPSS 2008

Kovuşturma evresinde suçun takibinin şikâyetle bağlı olduğu ve şikâyet süresinin henüz dolmadığı anlaşılmıştır. Bu durumda Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, mahkemenin vereceği kararla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Durma kararı verebilir.
B) Düşme kararı verir.
C) İddianameyi iade eder.
D) Ceza verilmesine yer olmadığına karar verir.
E) Hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verir.

ÇÖZÜM

Şikâyet bir yargılama şartıdır. Kovuşturma evresinde suçun takibi şikâyetle bağlı bir suç olduğu anlaşılırsa yani dava şartının gerçekleşebileceği ihtimali varsa gerçekleşmesini beklemek üzere, durma kararı verilir. Durma kararı yargılamayı sona erdirmedığından hüküm sayılmaz. Bu karara itiraz edilebilir.

CEVAP: A

KPSS 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, duruşmanın açık ya da kapalı yapılmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sanık, 18 yaşını doldurmamış ise duruşma kapalı yapılır.
B) Sanık, 18 yaşını doldurmamış ise hüküm kapalı duruşmada açıklanır.
C) Genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir.
D) Genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, açıklığın kaldırılmasına ilişkin duruşma da kapalı yapılır.
E) Duruşmanın kapalı yapılması konusundaki gerekçeli karar ile hüküm açık duruşmada açıklanır.

ÇÖZÜM

Sanık, 18 yaşını doldurmamış ise duruşma kapalı yapılır; hüküm de kapalı duruşmada açıklanır.

Genel ahlak veya kamu güvenliği nedeniyle mahkeme duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına karar verebilir. Açıklığın kaldırılmasına ilişkin duruşma aleni yapılır.

Duruşmanın kapalı yapılması konusundaki gerekçeli karar ile hüküm açık duruşmada açıklanır.

CEVAP: D

KPSS 2009

Aşağıdakilerden hangisi Ceza Muhakemesi Kanunu'nda düzenlenen olağan ya da olağanüstü kanun yollarından biri değildir?

- A) Temyiz
B) İtiraz
C) Yargılamanın yenilenmesi
D) Karar düzeltme
E) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itirazı

ÇÖZÜM

Bir yargılama makamı tarafından verilen kararın hatalı ve hukuka aykırı olup olmadığı konusunda başka bir yargılama makamı tarafından incelenmesine kanun yolu denir.

Olağan kanun yolları itiraz, istinaf ve temyiz kanun yollarıdır. Kesinleşmiş kararlara karşı başvuru kanun yollarına olağanüstü kanun yolları denir. Bir karar verildiği anda kesin olabile-

CEZA MUHALEMESİ HUKUKU – Çıkış Sorular ve Çözümleri

Ceza Muhakemesinin Evreleri - Kanun Yolları

ceği gibi, süresi içinde kanun yoluna başvurulmamış veya kanun yolunda onanmış olması sebebiyle de kesinleşmiş olabilir. Olağanüstü kanun yolları kanun yararına bozma, yargılamanın yenilenmesi ve yargıtay cumhuriyet başsavcısının itirazıdır.

CEVAP: D

KİK 2009

Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, iddianamenin iadesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Suçun sübutuna etki edeceği mutlak sayılan mevcut bir delil toplanmadan düzenlenen iddianamenin iadesine karar verilir.
- B) Ön ödemeye ya da uzlaşmaya tabi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde, ön ödeme veya uzlaşma usulü uygulanmaksızın düzenlenen iddianamenin iadesine karar verilir.
- C) Suçun hukuki nitelendirilmesi nedeniyle iddianame iade edilemez.
- D) 15 gün içinde kabul edilmeyen iddianame iade edilmiş sayılır.
- E) İade kararına karşı Cumhuriyet savcısı tarafından itiraz edilebilir.

ÇÖZÜM

Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluştuyorsa; Cumhuriyet savcısı, bir iddianame düzenler.

Savcının düzenlediği iddianame mahkeme tarafından 15 gün içinde eksik ve hatalı noktaların tamamlanması için başsavcılığa iade edilebilir. Aşağıdaki belirtilen şekilde düzenlenen iddianameler iade edilebilir:

- a) Unsurları eksik olarak düzenlenen
- b) Suçun sübutuna etki edeceği mutlak sayılan mevcut bir delil toplanmadan düzenlenen.
- c) Önödemeye tabi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde önödeme usulü uygulanmaksızın düzenlenen.
- d) Uzlaşmaya tabi olduğu soruşturma dosyasından açıkça anlaşılan işlerde uzlaşma usulü uygulanmaksızın düzenlenen.

15 gün içinde iade edilmeyen iddianame kabul edilmiş sayılır. Suçun hukuki nitelendirilmesi sebebiyle iddianame iade edilemez. İade kararına karşı sadece Cumhuriyet savcısı itiraz edebilir.

Cumhuriyet savcısı, iddianamenin iadesi üzerine, kararda gösterilen eksiklikleri tamamladıktan ve hatalı noktaları düzelttikten sonra, kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilmesini gerektiren bir durumun bulunmaması halinde, yeniden iddianame düzenleyerek dosyayı mahkemeye gönderir. İlk kararda belirtilmeyen sebeplere dayanılarak yeniden iddianamenin iadesi yoluna gidilemez.

Mahkemenin iddianameyi kabul etmesi halinde kamu davası açılmış olur ve kovuşturma evresi başlar.

CEVAP: D

KPSS 2011

Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreye ne ad verilir?

- A) Kovuşturma
- B) Soruşturma
- C) Hazırlık soruşturması
- D) İlk soruşturma
- E) Son soruşturma

ÇÖZÜM

Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreye soruşturma evresi denir. Soruşturma evresi yazılıdır (işlemler tutanağa bağlanır), gizlidir, dağınıktır, kamusaldır.

Suç şüphesini öğrenme ihbar, şikayet, suç duyurusu veya savcının suç re'sen öğrenmesiyle başlar.

CEVAP: B

KPSS 2012

Yüklenen suçun, hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle işlenmesi durumunda fail hakkında aşağıdakilerden hangisine karar verilir?

- A) Beraatine
- B) Mahkûmiyetine
- C) Davanın reddine
- D) Davanın düşmesine
- E) Kusuru bulunmadığı için ceza verilmesine yer olmadığına

ÇÖZÜM

Yüklenen suçun hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle işlenmesi halinde fail hakkında kusurunun bulunmaması dolayısıyla ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.

CEVAP: E

KPSS 2012

Aşağıdakilerden hangisi, bir savcı işlemi değildir?

- A) Kovuşturmaya yer olmadığına karar vermek
- B) İddianame düzenlemek
- C) Esas hakkında mütalaa vermek
- D) Şüphelinin gözaltına alınmasına karar vermek
- E) Tutuklama kararı vermek

ÇÖZÜM

Soruşturma evresinde savcının talebi üzerine sulh ceza hakimi şüpheli hakkında tutuklama kararını verebilir. Kovuşturma evresinde savcının talebi üzerine veya re'sen mahkeme sanık hakkında tutuklama kararı verebilir. Buna karşılık savcı gecikmesinde sakınca bulursa bile tutuklama kararı veremez.

CEVAP: E